

Kaupunkiviljelyn motiivit alle 30-vuotiailla naisilla

Mirka Pietiläinen

Opinnäytetyö, AMK

Toukokuu 2021

Matkailu- ja ravitsemisala

Restonomi (AMK), matkailu- ja palveluliiketoiminta

Pietiläinen, Mirka

Kaupunkiviljelyn motiivit alle 30-vuotiailla naisilla

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Toukokuu 2021, 58 sivua.

Matkailu- ja ravitsemisala. Matkailu- ja palveluliiketoiminnan tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Verkkojulkaisulupa myönnetty: kyllä

Tiivistelmä

Kaupunkiviljely on yhä useamman suomalaisen harrastus. Vaikka kaupungeissa viljelyllä on Suomessakin pitkät perinteet, on siitä saatavilla kuitenkin verrattain vähän tutkimustietoa. Koska viime aikoina myös nuoret ovat innostuneet hyötykasvien kasvattamisesta, koettiin tärkeäksi tutkia aihetta enemmän.

Tutkimuksen tavoite oli saada ajantasaista ja tarkempaa tietopohjaa kaupunkiviljelyn motiiveista 18–29-vuotiaiden naisten näkökulmasta. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää mitkä asiat motivoivat 18–29-vuotiaita naisia harrastamaan kaupunkiviljelyä. Aiheen hallittavuuden vuoksi luotiin lisäkysymyksiä, joiden avulla pyrittiin selvittämään viljelyn tärkeimmät motiivit, asuinpaikkakunnan vaikutus viljelyn motivaatioon sekä mikä motivoi nuoria naisia jatkamaan viljelyn harrastamista kasvukaudesta toiseen.

Tutkimus suoritettiin monimenetelmällistä tutkimustapaa käyttäen. Tutkimusaineisto kerättiin verkkokyselyllä, joka sisälsi sekä kvantitatiivisen että kvalitatiivisen osion. Määrällinen osio keskittyi vastaajien taustatietojen kartoitukseen. Laadullinen osio puolestaan keskittyi selvittämään tarkemmin vastaajien motiiveja kaupunkiviljelyn harrastamiselle. Yhdistämällä molemmat tutkimustavat saatiin syvällisempi ymmärrys tutkittavasta aiheesta. Tutkimukseen saatiin 31 vastausta.

Tuloksista käy ilmi, että suosituimmat syyt kaupunkiviljelyn harrastamiselle ovat sato, mukava harrastus, terapeutisuus, yhteisöllisyys ja taloudellisuus. Asuinpaikkakunnalta toivotaan enemmän mahdollisuuksia ja tilaa kaupunkiviljelyn harrastamiseksi. Lisäksi jo olemassa olevia palveluita tulisi parantaa. Palstavuokria pidettiin sopivan edullisina. Viljelyn jatkamiseen puolestaan kannustaa siitä saatava sato ja itsensä kehittäminen. Motivaatio viljelyä kohtaan kasvaisi mahdollisuudella lisätä viljelyalaa. Tuloksista ilmenee vähäistä motivaatiota alentavaa huolta liittyen saasteisiin, ilkalta ja tuholaisiin.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että tutkimustulokset vastaavat hyvin aikaisempia tutkimuksia laajemmasta kohderyhmästä. Viljelystä saatava sato on ollut tärkeässä roolissa kaikissa tutkimuksissa. Tuloksia tarkastellessa käy ilmi, että naiset arvottavat viljelyssä sen ympäristöystävällisyyttä, terveellisyttä sekä ruoan alkuperän tuntemista. Viljelyalaa kaivataan kuitenkin enemmän. Jatkotutkimuksien kannalta kunnat ja kaupungit voisivatkin kartoittaa omien asukkaiden toiveita kaupunkiviljelyyn liittyen. Alan toimijat voisivat myös uusilla innovaatioilla ja palveluilla vastata kasvavaan viljelyalan kysyntään.

Avainsanat (asiasanat)

Kaupunkiviljely, viljelymenetelmät, kaupunkiympäristö, ekologinen kestävyys, kyselytutkimus

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

-

Pietiläinen, Mirka

Motivations for women under 30 years old involvement in urban farming

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, May 2021, 58 pages.

Tourism and Service Business. Degree Programme in Hospitality Management. Bachelor's thesis.

Permission for web publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

Urban farming is a popular way of spending time among Finnish people. Growing food in the cities has a long tradition in Finnish culture. However not much research has been carried out on this subject. Lately there has been an increasing number of young adults interested in growing their own food. Therefore, it was considered important to research them. In particular, women aged 18–29 were selected as the target group.

The aim of this study was to get up to date information and better knowledge of what motivates young women to practice urban farming. To manage this wide topic better, additional questions were created to find out the main motivations for urban farming, the impact of cities on the motivation for urban farming, and what motivates young women to continue urban farming from one growing season to another.

This research was carried out using a mixed methods questionnaire including both qualitative and quantitative questions. Research data was collected using an online survey. The use of both methods was considered important to gain a more in-depth understanding of this subject. Total of 31 responses were collected.

The results show that the most popular reasons to grow your own food are the harvest itself, the fact that this hobby is considered pleasant, its therapeutic effect, its communality aspects and the possibility of saving money. Cities are expected to provide more opportunities and space for urban farming. In addition, those services which are already existing should be improved. Renting an allotment garden was considered affordable. The harvest and the opportunity for self-development, in turn, encourage to continue urban farming. The motivation for urban farming would increase when the area under cultivation could be widened. The results show that pollution, vandalism and pests decrease the motivation slightly.

In conclusion, the results of this research correspond well to previous studies. The harvest has played an important role in all studies. Looking at the results, it is clear that women value the environmental friendliness, healthiness and origin of food. However, more land is needed for cultivation. Further research could be done on this topic, for example, cities could do research to find out what kind of urban farming services residents need. New innovations and services could also be used by operators in the sector to meet the growing demand of more land to cultivate.

Keywords/tags (subjects)

Urban farming, cultivation methods, urban environment, ecological sustainability, questionnaire survey

Miscellaneous (Confidential information)

-

Sisältö

1	Johdanto	6
2	Kaupunkiviljely	7
2.1	Sytä kaupunkiviljelyn suosion taustalla.....	8
2.2	Kaupunkiviljelyn historiaa	9
2.3	Kaupunkiviljelyn tapoja	10
2.3.1	Siirtolapuutarha	10
2.3.2	Palstaviljely	11
2.3.3	Lavaviljely.....	12
2.3.4	Ruukkuviljely	13
2.3.5	Osuuskuntatoiminta	14
2.3.6	Sissiviljely ja joutomaat.....	16
2.3.7	Kaupunkiviljelyn mahdollisuudet ilman omia viljelmiä	18
2.4	Kaupunkiviljelyn aktiivisia toimijoita.....	20
2.4.1	Dodo ry	20
2.4.2	Slow Food Helsinki	22
2.5	Aiemmat tutkimukset kaupunkiviljelyn motiiveista	22
3	Tutkimuksen toteutus.....	25
3.1	Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymys	26
3.2	Tutkimusmenetelmä	27
3.3	Aineistonkeruumenetelmä ja aikataulu	28
3.4	Aineiston analyysi.....	30
4	Tulokset.....	31
4.1	Vastaajien taustatiedot	32
4.2	Kaupunkiviljelyn motiivit	37
4.3	Tyytyväisyys asuinpaikkakunnan tarjoamiin kaupunkiviljelyn mahdollisuuksiin.....	42
4.4	Viljelyharrastuksen jatkamiseen vaikuttavat syyt.....	43
5	Johtopäätökset.....	44
6	Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus	46
7	Pohdinta.....	48
	Lähteet	50
	Liitteet	55
	Liite 1. Verkkokyselylomake	55

Kuviot

Kuvio 1. Kaupunkiviljelyn sisäisen ja ulkoisen motivaation esimerkkejä.....	23
Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma n=31.....	33
Kuvio 3. Vastaajien asuinpaikkakuntien asukasluku n=31.....	34
Kuvio 4. Vastaajien kaupunkiviljelyharrastuksen kesto n=31.....	35
Kuvio 5. Vastaajien kaupunkiviljelmien sijainti (n=31). Useamman vastausvaihtoehdon valitseminen oli sallittua.	36
Kuvio 6. Vastaajien kaupunkiviljelyn tapoja (n=31). Useamman vastausvaihtoehdon valitseminen oli sallittua.....	37
Kuvio 7. Kaupunkiviljelyn vaikutus mielialaan ja hyvinvointiin n=31	39

1 Johdanto

Kaupunkiviljelystä on kasvanut maailmalla suosittu harrastus, jota voisi jo kutsua megatrendiksi. Megatrendillä tarkoitetaan usein maailmanlaajuisia yleisiä kehityssuuntia tai ilmiötä, joka hitaasti edeten vaikuttaa pitkälle tulevaisuuteen (Dufva 2020). Suomessa kaupunkiviljelyyn liittyy tänä päivänä vahvasti halu päästä lähemmäksi ruoantuotantoa ja ruoan alkuperää (Palojärvi 2017). Ruoantuotannosta vieraantuneet kaupunkilaiset ovat alkaneet suosia pitkälle prosessoitujen einesten sijaan puhdasta ja lähellä tuotettua ruokaa. Innokkaimmat ovat alkaneet kasvattamaan osan ruoastaan itse kaupunkiviljelyn muodossa. Viljelyn avulla voidaan nauttia toivotusta lähellä tuotetusta ekologisesta ruoasta sekä parantaa omaa terveyttä sekä fyysisesti että henkisesti.

Kaupunkiviljelyharrastuksen suosiota on viime aikoina kasvattanut muun muassa ihmisten lisääntynyt vapaa-aika koronaviruksen aiheuttamien rajoitusten seurauksena. Viljelyn suosio on kuitenkin ollut jatkuvassa kasvussa jo ennen koronapandemiaa. Eniten viljelyn suosio on kasvanut nuorten aikuisten keskuudessa ja alle 35-vuotiaat ovatkin tällä hetkellä viljelystä kiinnostunein ikäryhmä (Pennanen 2020). Nuorten motiiveista kaupunkiviljelyn harrastamiselle ei kuitenkaan löydy riittävästi ajankohtaista tutkimustietoa. Suomessa sotien aikaan kaupunkiviljely oli suosittua toimintaa ruokavarmuuden ylläpitämisen vuoksi. Nykyään kaupunkiviljely tapahtuu kuitenkin muista syistä ja näitä syitä haluttiin lähteä selvittämään.

Aihe valittiin tutkijan mielenkiinnosta aihetta kohtaan sekä tarpeesta tutkia varsinkin nuorten naisten motivaatiota kaupunkiviljelyn harrastamiselle. Vaikka nuorten miesten kaupunkiviljelyinnostus on myös ollut kovassa nousussa, harrastavat naiset viljelyä kuitenkin tilastollisesti enemmän (Kiinnostus puutarhahoitoon kasvaa 2019). Tämän vuoksi kohderyhmä päätettiin rajata vain naisiin. Aiemman tutkimustiedon vähyyden takia ja tutkimuksen selkeyden vuoksi rajattiin ikäryhmä alle 30-vuotiaisiin täysi-ikäisiin naisiin. Oletus on, että tämän ikäiset naiset ovat oppineet viljelyn pääsääntöisesti itse eivätkä ole saaneet siihen juurikaan oppeja lapsuudesta. Itse oppimalla ja opettelemalla viljelyn motiivit korostuvat, sillä ne ovat olleet tarpeeksi vahvoja uuden taidon opettelemiseksi.

Opinnäytetyön tavoite oli saada ajantasaista ja tarkempaa tietopohjaa kaupunkiviljelyn motiiveista 18–29-vuotiaiden naisten näkökulmasta. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää mikä motivoi 18–29-vuotiaita harrastamaan kaupunkiviljelyä. Tutkimuksen aiheen ollessa laaja, muodostettiin siitä

hallittavuuden kannalta hyödyllisiä lisäkysymyksiä. Lisäkysymysten avulla pyrittiin selvittämään viljelyn tärkeimmät motiivit, asuinpaikkakunnan vaikutus viljelyn motivaatioon sekä mikä motivoi nuoria naisia jatkamaan viljelyn harrastamista kasvukaudesta toiseen.

Tutkimus antaa hyödyllistä ja kohdistettua yleistietoa aiheesta, jota ei muuten ole tutkittu riittävän paljon. Tutkimustulokset ovat hyödyllisiä kaupungeille ja muille alan toimijoille, jotka tarjoavat asiakkailleen kaupunkiviljelyyn liittyviä palveluita. Nuoret ovat tulevaisuudessa entistä enemmän mukana kaupunkiviljelyssä syrjäyttäen perinteiset viljelyä harrastavat ikäluokat. Tutkimalla nuorten motiiveja tarkemmin voidaan selvittää, onko palveluita tarvetta muuttaa tai mukauttaa nuorten tarpeisiin ja toiveisiin sopivammiksi. Myös uusia innovaatioita syntyy alalla jatkuvasti, ja tiedon hyödyntäminen suunnitteluvaiheessa voi olla hyödyksi tuotetta tai palvelua kehittäessä.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin monimenetelmällistä eli mixed methods - tutkimustapaa. Monimenetelmällinen tutkimustapa tarkoittaa useamman eri tutkimusotteen hyödyntämistä (Kananen 2015, 323). Tutkimuksen aineisto kerättiin verkkokyselyllä, joka sisälsi taustatietoja kartoittavan määrällisen osion lisäksi aiheetta laajemmin käsittelevän ja tutkimuskysymyksiin pohjaavan laadullisen osion. Kyselyä jaettiin muun muassa viljelyaiheisessa Facebook-ryhmässä, jotta osallistujat olisivat aiheen mielekkyyden puolesta motivoituneita vastaamaan ja saamaan äänensä kuuluviin.

2 Kaupunkiviljely

Kaupunkiviljely tarkoittaa ruoan viljelyä kaupungissa. Kaupunkiviljely täydentää maaseudun maataloutta. Ruoan viljely kaupungissa tarjoaa asukkaille mahdollisuuden nauttia lähellä tuotettua ja laadukasta ruokaa. (Mikä kaupunkiviljely? n.d.)

Kaupunkiviljelyn laajempi kokonaisuus on nimeltään kaupunkimaatalous, ja siihen kuuluu myös kaupungin eläintenkasvatus sekä metsätalous (Mikä kaupunkiviljely? n.d.). Worldwatchin vuonna 2011 julkaisemassa raportissa on arvioitu, että maailmanlaajuisesti kaupunkimaataloutta harjoittaa noin 800 miljoonaa ihmistä. Toiminta on merkittävää, sillä kaupungeissa tuotettu ruoka kattaa

15–20 prosenttia kaikesta ruoantuotannosta. (Karanja & Njenga 2011, 151–152.) Tämä opinnäytetyö käsittelee kuitenkin pelkästään kaupunkiviljelyä.

Opinnäytetyön käsitteenmäärittelyssä teoreettiseen viitekehykseen pyrittiin valitsemaan aiheen ymmärtämisen kannalta tärkeitä käsitteitä. Opinnäytetyön lukijalle pyritään selventämään mitä kaupunkiviljely tarkoittaa ja lisäksi annetaan esimerkkejä siitä, mitä se ei ole. Teoriaosuudessa keskitytään myös kuvaamaan kaupunkiviljelyn tapoja, joista esitellään suosituimpia menetelmiä. Aiheen muuttuvuuden ja trendien vuoksi opinnäytetyöhön on valittu myös tulevaisuudessa isomassa roolissa olevia tapoja ja käsitteitä. Tiedonhaussa on käytetty useita hakukoneita, kuten Google Scholaria sekä JAMKin verkkokirjaston Janet-tietokantaa. Erilaista kirjallisuutta on hyödynnetty runsaasti sekä painettuna että e-kirjana. Aineistoa etsittiin kaupunkiviljelyn sekä tutkimusmenetelmän keskeisillä käsitteillä suomeksi ja englanniksi.

2.1 Syitä kaupunkiviljelyn suosion taustalla

Kaupunkiviljelyn suosio kasvaa vuosi vuodelta ja sen taustalla suuressa osassa ovatkin ekologiset syyt. Kolmasosa koko maailman kasvihuonekaasupäästöistä aiheutuu ruoantuotannosta (Lappé 2011, 131). Tähän lukuun sisältyy luonnollisesti myös maatalous, ja esimerkiksi karjatalous kattaa siitä noin puolet. Päästöjä syntyy suoraan ja välillisesti kaikissa välivaiheissa ruoan kulkumatkalla pellolta pöytään. Päästöjä aiheuttavat muun muassa metsien raivaaminen ruoantuotannon käyttöön, ruoan kuljettaminen, jalostaminen sekä lopulta sen päätyminen hävikkiin. (Lappé 2011, 131.) Viljelemällä itse kaupungissa voi helposti vaikuttaa syömänsä ruoan ekologisuuteen. Syömällä omalla pihalla kasvatettuja kasviksia välttää kasvihuonekaasupäästöjen syntymisen muun muassa pakkauksen, logistiikan ja torjunta-aineiden osalta.

Mediassa on alettu entistä enemmän puhumaan ruokaan liittyvistä skandaaleista. Ehkä viimeisimpänä skandaalina yhdysvaltalainen pikaruokaketju on saanut syytteen, jossa väitetään laboratorio-tutkimuksen osoittaneen, että heidän myymänsä tonnikalaleipä ei sisällä lainkaan kalaa (Carman 2021). Osittain näiden paljastusten vaikutuksesta ihmiset haluavat nyt entistä enemmän tietää mistä ruoka tulee ja miten se on kasvatettu (Palojärvi 2017). Ruoantuotannosta vieraantuneena

kuluttamme yhä enemmän vain teollisesti jalostettua ravintoköyhää ruokaa, joka saa meidät sairastumaan (Tavi 2013, 13–14). Kaupunkiviljelyllä haetaan siis ympäristöystävällistä ruokavaliota, joka on terveellinen ja jonka raaka-aineiden taustat tunnetaan.

Kuluttamalla itse viljeltyä, terveellistä ja puhdasta ruokaa, voidaan tavoitella kokonaisvaltaisesti terveellisempää elämäntapaa. Niin kuin vanha kiinalainen sananlaskukin kertoo, ”jos haluat olla onnellinen, ryhdy puutarhuriksi” (Karhula & Veijola 2018, 1). Puutarhanhoidolla on Suomessakin pitkät perinteet muun muassa mielisairaaloissa potilaiden hoitomuotona. Viljelyn ja luonnossa liikkumisen terveyshyödyt on siis tunnistettu jo pitkään ja aiheesta on ehditty tehdä lukemattomia tieteellisiä tutkimuksia. Soga, Gaston ja Yamaura (2017) tutkivat meta-analyysissään viljelyn vaikutuksia ihmisen terveydelle. Tutkimustulokset osoittavat, että viljelyllä on monipuolisesti erilaisia positiivisia vaikutuksia yksilön fyysiseen, henkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Puutarhanhoito muun muassa vähentää masennusta, ahdistusta ja stressiä sekä lisää tyytyväisyyttä elämään ja elämänlaatuun. Se myös auttaa ylläpitämään terveempää painoindeksiä ja lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta yhteisössä. (Soga, Gaston & Yamaura 2017.)

Täytyy kuitenkin muistaa, että kaikille kaupunkiviljely ei ole pelkkä harrastus, jolla voidaan ilmaista omia arvoja tai tähdätä parempaan terveyteen. Kaupunkiviljelyn ollessa Suomessa lähinnä kaupunkilaisten harrastus ja harvojen elinkeino, on se elintärkeä osa ruokaturvaa varsinkin maapallon köyhimmissä valtioissa. Esimerkiksi Kenian isoimmassa slummissa, Kiberassa, tuhannet naisviljelijät kasvattavat multasäkeissä ruokaa perheillensä (Karanja & Njenga 2011, 151–152). Kaupunkiviljely tuo paitsi turvaa ravinnon puolesta, mutta myös kaivattua taloudellista hyötyä (Karanja & Njenga 2011, 151).

2.2 Kaupunkiviljelyn historiaa

Vaikka kaupunkiviljelyä on harrastettu erittäin kaukaisilta ajoilta lähtien, oli se erityisen tärkeää kaupungistumisen aikaan. Esimerkiksi Yhdysvalloissa, 1800-luvun loppupuolelta alkanut massamuutto kaupunkeihin toi mukanaan ongelman ruokaturvaan, kun varsinkin edullisen ruoan kysyntä kasvoi. Edullista ruokaa tarvittiin taloudellisessa kriisissä painville kansalaisille. Kaupunkiviljely toi kaupungin köyhimmille turvaa ruoan riittävyteen myös erityisesti ensimmäisen ja toisen

maailmansodan aikana. Mahdollisuus viljellä kaupungin yhteisillä ja yksityisillä palstoilla oli elintärkeää ruoantuotannon kannalta, mutta myös hyvä lisä virkistys- ja vapaa-ajan toimintaan. (Ohmer, Meadowcroft, Freed & Lewis 2009, 379–380.)

Hyötykasvien viljely kotien pihalla alkoi yleistyä Suomessa nälkävuosien aikaan. Tällä haluttiin nimenaan parantaa suomalaisten ruokaturvaa, sillä oli riskialtista keskittää viljely isoille aloille ja viljellä vain tiettyjä kasveja. Ajan mittaan hyötypuutarhat vain kasvattivat suosiotaan. Varsinkin sotien aikaan oli tärkeää kasvattaa ruokaa lähellä kotia. Puutarhanhoito oli perheen emännän vastuulla ja hyvän emännän kriteereihin kuului kattavat säilykevarannot. (Vallinkoski 2020.)

2.3 Kaupunkiviljelyn tapoja

2.3.1 Siirtolapuutarha

Siirtolapuutarhat ovat yhteisöllisiä ryhmäpuutarhoja, jotka yleensä sijaitsevat melko lähellä kaupungin keskustaa. On yleistä, että alue on vuokrattu kaupungilta tai kunnalta ja viljelijät omistavat hallinnoimiltaan tonteilta vain omat mökkinsä. Alueen asioista huolehtii palstalaisten perustama yhdistys. Yhdistys hallinnoi aluetta ja huolehtii yhteisten pelisääntöjen noudattamisesta. Palstan koko voi vaihdella paljon, mutta keskimäärin sen koko on noin 250–300 neliometriä. Palstalla sijaitsee viljelysten lisäksi myös pieni mökki, jonka ansiosta monet jopa asuvat palstalla ja viettävät siellä aikaa heti kevään tulosta myöhään syksyyn saakka. (Kontkanen 2013, 20–21.)

Alun perin vain vähävaraisille tarkoitettujen pienten puutarhojen ja viljelyspalstojen idea syntyi 1700-luvun Englannissa. Suomeen ensimmäinen siirtolapuutarha perustettiin Tampereelle vuonna 1916. Maailmansotien aikaan siirtolapuutarhatoiminta oli aktiivista ja erittäin tärkeää riittävän ravinnon takaamiseksi. Palstoilla ihmiset saattoivat viljellä esimerkiksi vihanneksia sekä hedelmiä. Myös eläinten kasvatus palstoilla oli poikkeuksellisesti sallittu. (Mistä kaikki alkoi n.d.)

Yhä nykyään siirtolapuutarhatoiminta on suosittua. Vaikka ennen siirtolapuutarhamökkiä sai jonottaa jopa vuosia, on markkinat nykyään hyvällä mallilla ja mökit vaihtavat omistajaa useammin. Tämä johtuu siitä, että siirtolapuutarhamökit ovat usein vanhempien ikäluokkien omistuksessa.

Kun omistaja ei enää jaksa huolehtia palstasta tai ihmiset perivät mökin ilman kiinnostusta sen pitämiseen, mökit menevät myyntiin. Siirtolapuutarhatoiminnan suosion vuoksi myös hinnat ovat olleet jatkuvassa nousussa.

2.3.2 Palstaviljely

Viljelypalstat ovat siirtolapuutarhojen tavoin erittäin suosittu tapa harrastaa kaupunkiviljelyä. Keskimäärin aarin, eli 100 m² kokoisia palstoja vuokraavat halukkaille sekä kaupungit että erilaiset yhdistykset (Haluatko oman viljelypalstan? Näin sellaisen saa 2020). Usein tarjolla on yksivuotisten palstojen lisäksi myös pitkäaikaispalstoja, joilla on mahdollisuus kasvattaa monivuotisia kasveja. Esimerkiksi Jyväskylän kaupunki vuokraa 380 viljelypalstaa useilta eri alueilta. Kesäpalstan hinta on 26 euroa, monivuotisen palstan neljän kesän maksu on yhteensä 50 euroa. (Viljelypalstat n.d.)

Suosituksen viljelypalstatoiminnan varjopuolena on pitkät jonotusajat. Palstoja on edelleen liian vähän suosioon nähden, ja monille palstoille saattaa olla useamman vuoden jonotusaika. Palstoja vapautuu vuosittain silloin, kun palstan aikaisempi vuokraaja ei enää halua jatkaa viljelyä tai jättää palstamaksun maksamatta. Palsta-alueen omistajasta riippuen vapautuneet palstat jaetaan jonotajille järjestyksessä tai arpoen kaikkien halukkaiden kesken. (Haluatko oman viljelypalstan? Näin sellaisen saa 2020.)

Palstaviljely eroaa siirtolapuutarhasta siten, ettei alueelle yleensä saa rakentaa minkäänlaista rakennelmaa, edes katosta. Alue on käytössä siis pelkästään viljelyä varten. Palsta-alueilla on myös usein omat säännöt, joita tulee noudattaa. Säännöt liittyvät esimerkiksi palsta-alueen hoitoon sekä käyttöön. Alueen omistajalla on oikeus antaa huomautuksia tai jopa irtisanoa viljelysopimus, mikäli viljelijä rikkoo alueen sääntöjä. (Kontkanen 2013, 21.)

Palstaviljelyn ollessa ennen lähinnä vanhemman sukupolven harrastus, on Luonnonvarakeskuksen tutkija Antti Hannukselan mukaan viljelypalstoille löytänyt myös enenevässä määrin kaupunkiviljelyharrastuksesta kiinnostuneita nuoria aikuisia. Prosessoitujen einesten sijaan halutaan nyt omalla harrastuksella päästä lähemmäs alkutuotantoa ja ruoan alkuperää. Tätä halutaan opettaa myös

omille lapsille tuomalla heidät palstoille osallistumaan ja viettämään aikaa yhdessä. (Leinonen 2016.)

2.3.3 Lavaviljely

Lavaviljely tarkoittaa kasvien viljelyä pääosin puusta tehdyissä kehikoissa. Näitä kehikkoja kutsutaan lavoiksi. (Haapalahti, Lehtonen & Tuisku 2015, 11.) Lavan voi kuitenkin rakentaa myös muista materiaaleista, kuten tiilistä tai betonista. Lavaviljelyssä tärkeää on käyttää kestäviä materiaaleja, sillä viljelysten odotetaan kestävän vuodesta toiseen. (Haapalahti ym. 2015, 22.) Kaupunkiviljelysuosion ansiosta kaupoissa on nykyään myynnissä myös helposti koottavia puisia lavakauluksia. Näillä valmiilla tuotteilla on helppo aloittaa viljelyharrastus.

Lavapuutarhan voi perustaa lähes minne vain, eikä omaa maata tarvitse välttämättä olla ollenkaan. Lavat rakennetaan ja asetetaan halutun alustan päälle. Tämän jälkeen lavakaulukset täytetään ravinteikkaalla mullalla. (Haapalahti ym. 2015, 11.)

Lavoja voi myös pinota päällekkäin. Pinoamalla lavakauluksia päällekkäin mahdollistetaan ergonominen viljeleminen. Tällöin myös esimerkiksi polvi- tai selkävaivaisten on helppo harrastaa kaupunkiviljelyä. Suunnittelemalla lavatarhan hyvin voi siitä rakentaa parhaimmillaan ergonomisen ja esteettömän puutarhan, jossa myös pyörätuolia käyttävä puutarhuri voi hoitaa kasveja ongelmitta. (Haapalahti ym. 2015, 11.)

Lavakauluksien pinoamisella on myös muita positiivisia puolia. Syvä multatila on selvästi avomaata lämpimämpi. Tämän seurauksena satokausi pitenee ja sadontuotanto aikaistuu. (Haapalahti ym. 2015, 22.) Sadontuotantoa voidaan joudattaa lisäksi käyttämällä lavan päällä esimerkiksi ikkunaa. Ikkunan käyttäminen hyödyntää auringon lämpöä ja luo kasvihuonemaisen kasvuympäristön. Tämä saa kasvit tuottamaan satoa nopeammin. (Haapalahti ym. 2015, 29.)

Lavaviljelyssä tulee kiinnittää tarkasti huomiota valmistusmateriaaliin. Koska lavoissa kasvatetaan syötäväksi tarkoitettuja hyötykasveja, tulee lavojen olla käsitelty asianmukaisilla myrkyttömillä ai-

neilla. Suositeltavaa on esimerkiksi polttaa puun pinta, jolloin lahottajasienille otollinen elinympäristö ja ravinteet tuhoutuvat. Tämä saa aikaan myös hienon pinnan lavaan eikä muuta käsittelyä tarvita. Mikäli lavoja halutaan kuitenkin käsitellä enemmän, tulee tätä varten valita puulavojen maalaukseen sopivia, myrkyttömiä aineita. Monet jo valmiiksi kaapista löytyvät öljyt tai muut pinnoitteet ja maalit ovat usein tähän käyttötarkoitukseen sopimattomia. (Haapalahti ym. 2015, 22.)

2.3.4 Ruukkuviljely

Ruukkuviljely on hyvin perinteinen tapa harrastaa kaupunkiviljelyä. Ruukuissa viljelyä on luultavasti harrastettu jo siitä lähtien, kun saviruukkuja on osattu valmistaa. Tämä on kuitenkin mahdollista tietää varmaksi. (Walfridson 1994, 9.)

Ruukkuviljelyä voi lähteä harrastamaan erittäin pienellä budjetilla, sillä ruukuksi kelpaa lähes mikä tahansa yksinkertainen ja kierrätettykin astia, esimerkiksi metallipurkki (Walfridson 1994, 9). Erilaisia ja perinteisempiä ruukkumateriaaleja ovat muun muassa savi, puu, metalli ja muovi (Allaway 2017, 30–31).

Ruukkuviljelyssä tärkeintä on hankkia kasville oikean kokoinen ruukku. Liian pienessä ruukussa kasvin elämä jää lyhyeksi. Tärkeää on myös käyttää altakasteltavaa ruukkuja tai muodostaa ruukun pohjalle salaoja veden poisviemiseksi. (Allaway 2017, 28.) Mikäli vesi ei pääse ruukusta pois, voi kasvi hukkua ja alkaa mädäntyä.

Lavaviljelyn tavoin ruukkukasvatus viljelytyylinä sopii paikkoihin, jossa kasveilla ei olisi muuten mahdollista kasvaa. Huonoja elinolosuhteita perinteiselle viljelylle voivat olla muun muassa kallioinen maaperä, kiveys ja terassi. Nämä ovat kuitenkin ruukkuviljelyyn erinomaisesti soveltuvia alueita. (Walfridson 1994, 17.) Katoilla ja parvekkeilla viljelemisessä tulee kuitenkin ottaa huomioon rakenteiden kantokyky. Erityisesti isot lavat ja ruukut yhdistettynä märkään multaan voivat aiheuttaa kohtuutonta kuormaa rakenteille. (Kontkanen 2013, 6.)

Ruukkuviljelyn ehdottomiin plussiin kuuluu se, että ruukkuja voidaan sijoitella vuodenaikojen ja auringon mukaan (Caplin 2007, 27). Kasvukauteen voidaan vaikuttaa myös viljelemällä kasvihuoneen kasvuolosuhteita muistuttavalla lasitetulla parvekkeella tai terassilla (Kontkanen 2013, 7).

Ruukkuviljelyyn soveltuvat hyvin laaja-alaisesti kaikenlaiset hyötykasvit. Hyviä ruukkuviljelyyn soveltuvia lajeja ovat muun muassa yrtit, mansikka, peruna, pavut, tomaatti, chili, kurkku ja kesäkurpitsa (Kontkanen 2013, 8). Myös pienet marjapensaat ja hedelmäpuut ovat oivallisia ruukkupuutarhan kasveja. Ruukkupuutarha voi kaikessa pienuudessaan olla yrttiruukku keittiönpöydällä.

Ruukkuviljelyn huonoihin puoliin kuuluu epäergonomisuus. Suurien ja painavien ruukkujen siirteleminen voi olla hankalaa (Walfridson 1994, 15). Ruukuissa kasvattaminen myös lisää kastelun tarvetta varsinkin lämpimällä ja aurinkoisella säällä (Walfridson 1994, 27). Varsinkin lasitetulla parvekkeella lämpötila nousee nopeasti lukemiin, jossa kasvit nuukahtavat ja kuolevat nopeasti, jos niitä ei muisteta kastella säännöllisesti (Kontkanen 2013, 7).

2.3.5 Osuuskuntatoiminta

Kumppanuusmaatalous, eli community supported agriculture (CSA) on Suomessa vasta yleistynvä ruoantuotannon muoto, jonka historia maailmalla ulottuu 1960-luvulle. Tässä mallissa ryhmä kuluttajia, eli osuuskunnan jäseniä, maksaa viljelijälle vuosittaisen maksun. Vastineeksi he saavat satoauden edetessä osuuskunnan pellolla kasvaneita tuoreita vihanneksia. Osuuskunnan jäsenet voivat myös talkoilla osallistua pellon hoitamiseen ja tutustua sitä kautta ruoan tuottamiseen. Kumppanuusmaatalouden idea perustuu ruoanjakeluketjun lyhentämiseen, sillä sato siirtyy suoraan viljelijältä kuluttajille ilman välikäsiä. Näin kuluttajat ovat myös paremmin tietoisia ruoan alkuperästä. (Kaupunkilaisten oma pelto n.d.)

Suomessa ensimmäinen ruokaosuuskunnan hallinnoima kumppanuuspelto perustettiin vuonna 2011 Vantaalle. Hankkeen laittoi liikkeelle Herttoniemen ruokaosuuskunta, jonka toiminta jatkui edelleen vuonna 2020. Sitten kumppanuusmaatalousajatus on levinnyt laajemmalle ja vastavaa toimintaa on jo usealla eri paikkakunnalla. Toiminnan kasvamisessa edelleen on potentiaalia,

sillä kumppanuustoiminta on maailmalla isossa suosiossa. Esimerkiksi Yhdysvalloissa kumppanuus-peltoja oli vuonna 2015 jo 7398 kappaletta. (Kaupunkilaisten oma pelto n.d.)

Kumppanuusmaatalouden idea kiinnostaa ihmisiä, joilla ei itsellään ole tarpeeksi maata tai aikaa viljelylle. Yksi tärkeimmistä syistä on kuitenkin halu tietää mistä ruoka oikeastaan tulee. Ruoan alkuperän lisäksi osuuskuntaan liittyviä kiinnostaa ruoan puhtaus, tuoreus ja laadukkuus. Laadukkaasta ruoasta ollaan valmiita maksamaan osuuskuntamaksu, sillä on yleistä, että kumppanuuspe-loilla ruoka viljellään luomuperiaattein. Myös yhteisöllisyys on monelle osuuskuntalaiselle tärkeää. Erilaiset talkootyöt sekä sadonkorjuun juhlat ovat tärkeä osa osuuskunnan yhteisöllistä toimintaa. (Kontkanen 2013, 52.) Osuuskunnan toiminta tukee myös paikallistaloutta, kun osuuskunta palkkaa viljelijöitä hoitamaan kumppanuuspeltoa ja sen kasveja. Lisäksi kumppanuuspellot ovat hyviä työharjoittelupaikkoja esimerkiksi puutarha-alan opiskelijoille. Toiminta on tuottajan kannalta kestävää, sillä osuuskunnan jäsenet jakavat riskin huonosta satokaudesta. Huonon satokauden sattuessa viljelijä ei menetä elantoaan vaan taloudellinen tappio jakautuu tasaisesti osuuskunnan kaikkien jäsenten kesken. (Kaupunkilaisen oma pelto n.d.)

Vaikka kumppanuusmaatalous on Suomessa vielä melko uusi kaupunkiviljelyn muoto, on sitä ehditty tutkimaan jonkin verran. Maritta Paakkisen (2015) pro gradu -tutkielmassa selvitettiin kumppanuusmaatalouden vaikutuksia Herttoniemen ruokaosuuskunnan jäsenten arkeen. Osuuskunnan jäsenmaksun sekä sato-osuuden maksettuaan jokainen jäsen vastaanottaa satokauden aikana viikoittaisen kasviskassin. Sato toimitetaan suoraan pellostä puhdistamatta tai käsittelemättä. (Kaupunkilaisten oma pelto n.d.) Paakkisen (2015) tekemästä tutkielmasta käy ilmi kuinka osuuskunnan jäsenet kokivat kumppanuusmaatalouden lisäävän kasvisten käyttöä keittiössä. Kasviksia käytettiin enemmän ja monipuolisemmin. Toisaalta ruoanlaittoa määritteli eniten kassin sisältö, ei niinkään ruoanlaittajan mieliteot. Myös ruoanlaittoon käytetty aika lisääntyi. Hävikkiä syntyi vähemmän, sillä itsekasvatettuihin kasviksiin oli syntynyt tietynlainen suhde ja niiden heittäminen roskiin tuntui pahalta. Lapsiperheet kokivat kumppanuusmaatalouden hyvänä kasvatuksellisenä keinona opettaa lapsille muun muassa ruoantuotantoa sekä eri kasviksia sekä niiden makuja. (Paakkinen 2015, 60–61.)

2.3.6 Sissiviljely ja joutomaat

Sissiviljelyn, eli Guerrilla Gardening -liikkeen aatteen juuret ulottuvat jo 1600-luvun Iso-Britanniaan, jossa osa maanviljelijöistä kapinoi hallitsevia maanomistajia vastaan perustellen maan kuuluvan kaikille. Nykymuotoinen Guerrilla Gardening on kuitenkin alkanut 1970-luvulla New Yorkissa. (Boijer 2009, 29.) Aatteen yksi johtohahmoista, Richard Reynolds on perustanut oman Guerrilla Gardeners -järjestön. Hänen sissiviljelyaatteellensa ominaista on ottaa haltuun, yleensä laittomasti, kaupungin omistuksessa olevia alueita. Näille alueille hän suunnittelee ja toteuttaa yöaikaan erilaista viljelyä, lähinnä esimerkiksi kukkien istutusta. Koristusta vaativia alueita voivat olla esimerkiksi liikenneympyrät tai kävelytien ja autotien välissä olevat maa-alueet. Tavoitteena on luoda jotain kaunista ja tuoda viihtyvyyttä asuinalueille. (Ukkola 2005.)

Guerrilla Gardening -liikkeellä on myös muita nimekkäitä harrastajia. Ron Finley South Central Los Angelesista piti suosioon nousseen TED talk -puheen sissiviljelystä vuonna 2013 (Finley 2013). Puheessaan Finley kritisoi South Central Los Angelesin päättäjien toimintaa estää kaupunkiviljely kaupungin joutomailla. Finley asuu 26,5 miljoonan amerikkalaisen tavoin ”food desert” -alueella, eli paikassa, jossa terveellistä ja tuoretta ruokaa on hankala löytää kaupoista. Tarjolla on kuitenkin runsaasti pikaruokaketjujen autokaistoja, joissa ihmiset ovat tottuneet asioimaan. Liikalihavuusaste on South Central Los Angelesissa viisinkertainen verrattuna 15 kilometrin päässä sijaitsevaan Beverly Hillsiin. Finley halusi omalta osaltaan vaikuttaa kaupungin asukkaiden terveyteen ja alkoi kasvattaa osan ruoastaan itse. Hän perusti sissiviljelmän asuintontin ja autotien väliselle tyhjälle maakaistaleelle, joka on kaupungin omistuksessa. Vaikka alue oli virallisesti kaupungin omistama, tuli talon asukkaan kuitenkin vastata maakaistaleen hoidosta. Puutarhan perustamisen jälkeen kaupunki kuitenkin vaati maa-alueen palauttamista entiselleen. Finley ja monet muut olivat kuitenkin huomanneet kaupunkiviljelmän positiivisen vaikutuksen kaupungin asukkaisiin. Ihmiset tulivat katsomaan puutarhaa, oppimaan viljelystä sekä nauttimaan terveellisestä ruoasta. (Finley 2013.) Puutarhan sallimisen puolella oleva vetoamus lähetettiin kaupungille, ja TED talkin jälkeen lakia muutettiin niin, että maakaistaleelle sai tehdä muutoksia, mikäli kyseessä oli sissiviljelyyn liittyviä toimia (Torgovnick 2013). Sissiviljelyllä voidaan siis vaikuttaa kaupungin viihtyisyyden lisäksi myös asukkaiden terveyteen ja yhteisöllisyyteen, sekä parantaa ruokaturvaa alueilla, joissa tuoreen ruoan saatavuus on heikkoa. Lisäksi se on osa kaupunkiaktivismia, joka voi esimerkin tavoin saada aikaan konkreettisiakin muutoksia.

Suomeen rantautunut sissiviljelyaate ottaa paljon mallia Guerrilla Gardening -liikkeen aatteista. Myös suomalaisessa sissiviljelyssä erityisen tärkeää on oman lähiympäristön viihtyvyyden lisääminen. Viljelyalueet otetaan käyttöön luvattomasti kaupungilta kysymättä. Aatteeseen liittyy siis vahvasti kannanotto maanomistuksen suhteen, sillä hukkatilojen ja joutomaiden halutaan kuuluvan kaikille. Siinä missä Lontoossa salapuutarhurit joutuvat toimimaan osittain öisin, voi Suomessa onneksi harrastaa sissiviljelyä myös päivänvalon aikaan. Kaupungit yleensä suhtautuvat toimintaan positiivisesti, vaikka käytännössä se voikin olla joissain tapauksissa laitonta. Koristekasvien lisäksi Suomessa sissiviljelyyn liittyy myös vahvasti hyötykasvien kasvattaminen. (Sissipuutarhurit ovat arjen sankareita 2012.)

Voisi sanoa, että Suomessa yhteisöllinen sissiviljely lähti kunnolla liikkeelle vuonna 2009, kun ympäristöjärjestö Dodo ry perusti ensimmäisen yhteisen hyötykasvien sissiviljelmän Pasilaan junaradan varrelle (Huhtala 2009, 28). Myös Helsingin Vallilaan perustettiin pitkäaikainen sissiviljelmä puistoalueeksi kaavoitetulle alueelle. Se toimii nykyään Helsingin vanhimpana sissiviljelmänä, sillä sille ei koskaan haettu virallisesti lupia. Hankkeen järjestäjä Dodo ry kutsui lähistöllä asuvia mukaan ja toi esimerkiksi multaa Pasilan viljelmiltä. Rakennustarvikkeet ja vesi saatiin läheisiltä taloyhtiöiltä. Sissiviljelmä toimii yhteisöpuutarhan tavoin, eli kasvulavat ovat kaikkien käytössä. Kasvulavoista viljelyä on jatkettu istuttamalla marjapensaita luoden näin perinteisen puiston tilalle syötävä puisto. (Kontkanen 2013, 25.)

Joutomailla viljely on oikeastaan sissiviljelyn jälkeinen, luvanvarainen muoto. Kaupungeilta löytyy valtavasti alueita, jotka odottavat vain niille sopivaa väliaikaista tai pysyvääkin käyttöä. Hyvän viljelyalueen löytämisen jälkeen voi alkaa neuvotella kaupungin kanssa alueelle luvallisen viljelmän perustamisesta. Kaupungin omiin toimintasuunnitelmiin viittaamalla voi perustella viljelyalueen perustamisen puolesta. Alue voi esimerkiksi edistää mielenterveyttä tai ehkäistä syrjäytymistä luomalla alueen käyttäjille yhteisöllistä ja merkityksellistä toimintaa puutarhanhoidon parissa. Viittaamalla kaupungin omiin päämääriin voi saada alueen käyttöönsä jopa ilman vuokraa. (Kontkanen 2013, 22–23.)

Hyvän esimerkin joutomaiden hyötykäytöstä antaa Turun kaupunki, joka tarjoaa asukkailleen mahdollisuuden hankkia viljelylaatikoita ja viljellä niissä haluamiaan kasveja kaupungin puistoissa ja joutomailla. Turun kaupunki on lupautunut toimittamaan viljelylaatikon ja mullan, muut tarvikkeet

hoitaa viljelijä itse. Tällä hetkellä viljelylaatikoita on kaupungissa useita satoja. Viljelylaatikoita tulee vuosittain jakoon lisää ja niitä voi hakea omaan viljelykäyttöön Turun kaupungin internetsivuilta. (Laatikkoviljely n.d.)

2.3.7 Kaupunkiviljelyn mahdollisuudet ilman omia viljelmiä

Jokamiehenoikeudet antavat meille Suomessa oleskeleville laajat mahdollisuudet nauttia luonnosta ja sieltä saatavasta ravinnosta. Jokamiehenoikeuksien nojalla tämä on mahdollista huolimatta siitä kuka on alueen omistaja tai haltija. Maanomistajan lupaa ei siis tarvita esimerkiksi sienien tai marjojen keräämiseen. Keräämisessä on kuitenkin otettava huomioon lähiasutus, sillä häiriötä ei saa aiheuttaa. (Jokamiehenoikeudet 2020.) Jokamiehenoikeudet eivät koske ainoastaan metsäalueita, vaan niiden ansiosta meillä on oikeus poimia ja kerätä syötävää kaupunkien julkisilta alueilta.

Kaupunkiviljelyn suosio ja kiinnostus lähiruokaa kohtaan on tuonut uusia innovaatioita ja ideoita tuottaa ja löytää hedelmiä sekä marjoja kaupunkialueelta. Kaupunkiviljelystä kiinnostuneet ihmiset ovat jo pitkään toivoneet runsaammin hyötykasveja muun muassa puistoihin ja leikkipaikoille. Koristekasvien käyttämistä hyötykasvien sijaan on perusteltu ainakin kustannussyillä. Jyväskylässä sijaitseva Survon omenatarha kuitenkin kumoaa nämä väitteet. Jyväskylän kaupungin ylläpitohortonomin, Tarja Ylitalon, mukaan hyötykasvipuiston ylläpito ei oikeastaan ole sen kalliimpaa kuin muidenkaan puistojen. (Kärkkäinen 2014.)

Survon omenatarha perustettiin Jyväskylän Kuokkalaan vuonna 2002. Alueella satoa tuottaa 362 omenapuuta, mutta kaunistukseksi sieltä löytyy myös koristeomenapuita sekä muutama nuori päärynäpuu. Alueen omenoista löytyy useita eri lajikkeita kesä-, syys- ja talviomenoita. Lajiketiedot on merkitty puihin. Omenatarha on jyväskyläläisille tärkeä virkistyskohde, jonka läheisyydessä saa liikkua vapaasti vuoden ympäri. Omenoiden kypsyttyä saavat halukkaat kaupunkilaiset myös maitella ja kerätä niitä pienen määrän omaan käyttöönsä. (Survon omenatarha n.d.) Ympäröivällä alueella sijaitsee myös viljelypalstoja, lammaslaidun, suosittu urheilureitti rantaraitti sekä leikkipuisto. Kotilaisen (2020) mukaan alueen suosio oli koronakevään jälkeen poikkeuksellisen suuri. Jyväsky-

län kaupungin annettua luvan omenoiden keräykselle 27.8.2020, tyhjени alue omenoista jo puolella tunnissa. Keräämään tulleet ihmiset olivat hyvin onnellisia saamistaan omenoista. (Kotilainen 2020.)

Jyväskylän innoittamana myös muut kaupungit ovat alkaneet miettiä mahdollisuuksiaan kaupunkiviljelyyn ja esimerkiksi hedelmätarhojen perustamiseen (Kärkkäinen 2014). Jyväskylästä inspiroituneena Porin kaupunki perusti oman kaupunkilaisille avoimen ruokapuiston. Ruokapuiston inspiraationa toimivat yhteisöllisyys, lähiruoka sekä kaupunkiviljely. Jyväskylän omenatarhasta poiketen Poriin on myös istutettu marjapensaita sekä muita hyötykasveja. (Ruokapuisto n.d.)

Oman kaupunkinsa yleisistä hedelmäpuista sekä marjapensaita voi etsiä tietoa muun muassa Joel Rosenbergin kehittelemästä Satokartasta. Satokartta on syntynyt kaupunkiviljelystä innostuneen Rosenbergin aloitteesta ja se julkaistiin internetissä vuonna 2011. (Rosenberg n.d.) Alkuperäisversiosta löytyy lähinnä pääkaupunkiseudun apajia, mutta suosion kasvun myötä oma Satokartta löytyy tällä hetkellä myös Tampereelta ja Turusta (Kärkkäinen 2014).

Kaupunkiviljelyharrastus ei siis aina vaadi itse kasvatettuja viljelmiä, vaan satoa voi hankkia muiden tarjoamilta luvallisilta alueilta. Kaupunkiviljelyharrastus käsitteenä kattaa kuitenkin vain ihmisten alulle laittamat viljelmät. Villeinä kasvavien, kuten metsän marjojen ja sienien keräämisestä käytetään kaupunkiviljelyharrastuksen sijaan ennemmin nimitystä hyötykasviharrastus (Kontkanen 2013, 26). Luonnossa kasvavien villivihannesten ja -yrttien, eli hortan, keräämisestä ja käyttämisestä käytetään vastaavasti nimitystä hortoilu. Hortoilijoille hortoilu on usein elämäntapa ja mahdollisuus hyödyntää luonnon superfoodia. Villivihannekset sisältävät viljeltyjä kasveja enemmän antioksidantteja, vitamiineja sekä hivenaineita. (Hortoilu on hyvän olon lähde n.d.) Esimerkkejä villivihanneksista ovat muun muassa nokkonen, voikukka sekä ketunleipänä tunnettu käenkaali (Lappalainen 2012). Kaupunkiviljelyn tavoin myös hortoilu sekä muunlainen hyötykasviharrastus on erittäin hyvä tapa vaikuttaa oman ruokavalionsa ekologisuuteen sekä rikastuttaa omaa ruokavaliotaan erilaisilla kasveilla.

2.4 Kaupunkiviljelyn aktiivisia toimijoita

Kaupunkiviljelyn suosion kasvua on vauhdittanut erityisesti erilaiset ympäristöasioista kiinnostuneet kansalaisjärjestöt sekä yhdistykset, kuten Dodo ry ja Slow Food Helsinki. Järjestöistä ja yhdistyksistä käytetään englanninkielistä lyhennettä NGO eli non-governmental organization (Martens 2002, 282). Kansalaisjärjestöjen toiminnan taustalla on itsenäisiä ihmisiä, jotka ajattelevat asioista samalla tavalla eikä heillä ole kytköksiä valtioon. Järjestöjen tärkein tehtävä onkin edistää näitä yhteisiä ajatuksia ja tavoitteita. Kansalaisjärjestöt ovat myös voittoa tavoittelemattomia, vaikka järjestöllä saattaakin olla tuloja ja työntekijöitä. Varainkeruusta, lahjoituksista ja muualta saaduista tuloista maksetaan työntekijöiden palkat ja varmistetaan toiminnan jatkuvuus. Vaikka järjestöt eivät ole valtionalaisia, voi rahoitusta kuitenkin vastaanottaa valtiolta, kunhan se ei ole määrältään merkittävää järjestön olemassaolon kannalta. (Martens 2002, 282.) Järjestöt järjestävät jäsenilleen erilaista toimintaa sekä tapahtumia. Esimerkiksi kaupunkiviljelystä kiinnostuneet toimijat ovat järjestäneet erilaisia kursseja, projekteja sekä kokeiluita. Seuraavaksi kerrotaan tarkempia esimerkkejä kaupunkiviljelyyn liittyvien järjestöjen, Dodo ry:n ja Slow Food Helsingin toiminnasta aatteen hyväksi.

2.4.1 Dodo ry

Kenties tunnetuin suomalainen ympäristöjärjestö, Dodo ry, perustettiin vuonna 1995. Dodo ry:n tavoite on ratkaista ympäristöongelmia tehden kaupungeista monipuolisia, ekologisia ja seikkailullisia. Ratkaisuissa keskeistä on luoda kaupunkisuunnittelun kautta kaupungeista monipuolisia viherkeitaita, joissa esimerkiksi kaupunkiviljelyä voi harrastaa matalalla kynnyksellä. Järjestön nimi tulee dodo-linnusta, joka on yksi ensimmäisistä ihmisten vuoksi sukupuuttoon kuolleista lajeista. (Dodo ry n.d.)

Järjestön toiminnan aikana Dodo ry on järjestänyt monenlaisia kokeiluita ja tempauksia. Näillä tempauksilla Dodo ry:llä on ollut merkittävä vaikutus kaupunkiviljelyn suosion kasvuun. Toimintansa johdosta Dodo ry on vastaanottanut esimerkiksi Helsingin kaupungin ympäristöpalkinnon vuonna 2011. Palkinto oli kunnianosoitus järjestön toiminnasta kestävän kehityksen suuntaan

edistämällä kaupunkiviljelyä ja sen suosiota. (Kaupunkiviljely toi ympäristöpalkinnon 2011.) Ekologisemman kaupungin puolesta tehty työ on tuonut myös toisen, Suomen Arkkitehtiliiton kestävän kehityksen TunnustusPAANU-palkinnon vuonna 2010 (Suomen Arkkitehtiliiton kestävän kehityksen TunnustusPAANU Dodo:lle 2010).

Laaritalkoot oli Dodo ry:n konsepti, jonka avulla esimerkiksi taloyhtiöt pystyivät harjoittamaan kaupunkiviljelyä matalalla kynnyksellä ja melko edullisesti. Laaritalkoot toteutettiin kesällä 2010. Maksamalla 200 euron tarvikemaksun Dodo ry toimitti taloyhtiön pihaan viljelylaarin, mullan ja siemenet. Lisäksi paikan päällä kävi asiantuntija, joka neuvoi asukkaille viljelyn perusteita. Konsepti oli ilmeisen suosittu, vaikka se toteutettiin vain seitsemällä pihalla. Asukkaat jaksoivat viljellä koko kasvukauden ajan ja se opetti konkreettisesti myös lapsille mistä ruoka tulee. (Kontkanen 2013, 14.)

Myös Suomen suurin säkkiviljelmä Helsingin Kalasatamassa on Dodo ry:n käsialaa. Korkeasaaren eläintarhan vieressä sijaitsevaa tyhjillään olevaa asfalttikenttää tarjottiin Dodo ry:n viljelmille kaupunkisuunnitteluviraston toimesta vuonna 2010. Kasvusäkkien määrää lisättiin suosion kasvaessa vuosittain, kunnes aloitusvuoden 90 säkkiä muuttui 170 säkiksi. Viljelyksillä oli vajaa sata eri haltijaa. (Kontkanen 2013, 48.) Suosion vuoksi omaa kasvusäkkiä saattoi olla vaikea saada, sillä niitä vapautui vuosittain vain muutamia (Kalasatama – pienpalstoja asfalttikentällä n.d.). Sittemmin Kalasataman rakentaminen on ilmeisesti tyhjentänyt säkkiviljelmäalueen, sillä sen jatkumosta ja olemassaolosta on vaikea löytää ajantasaista tietoa.

Dodo ry:n yksi tunnetuimmista projekteista on kaupunkiviljelypuutarha Kääntöpöytä. Keski-Pasiassa Helsingissä sijaitseva Kääntöpöytä on kaikille avoin ajanviettopaikka. Luovan tilan muodostavat viljelmät, kasvihuone sekä terassi. Dodo ry:n aatteille tyypillisesti alueelta löytyy myös kuiväkäymälä ja kompostoreita. Alueella kasvatetaan myös mehiläisiä, joita Dodo ry on käyttänyt muuallakin hunajan saamiseksi sekä viljelysten pölytyksen varmistamiseksi. Kääntöpöydän sadon hyödyntämiseksi paikalle perustettiin myös kahvila-ravintola, joka ensimmäisenä kesänään vuonna 2012 palveli pari päivää viikossa tarjoten esimerkiksi lounasta. Projektin oli menestyksenkäs ja lisäsi alueen yhteisöllisyyttä. Kääntöpöytä on myös palkittu Helsingin vuoden 2012 kaupunginosatekona. (Kontkanen 2013, 24.)

2.4.2 Slow Food Helsinki

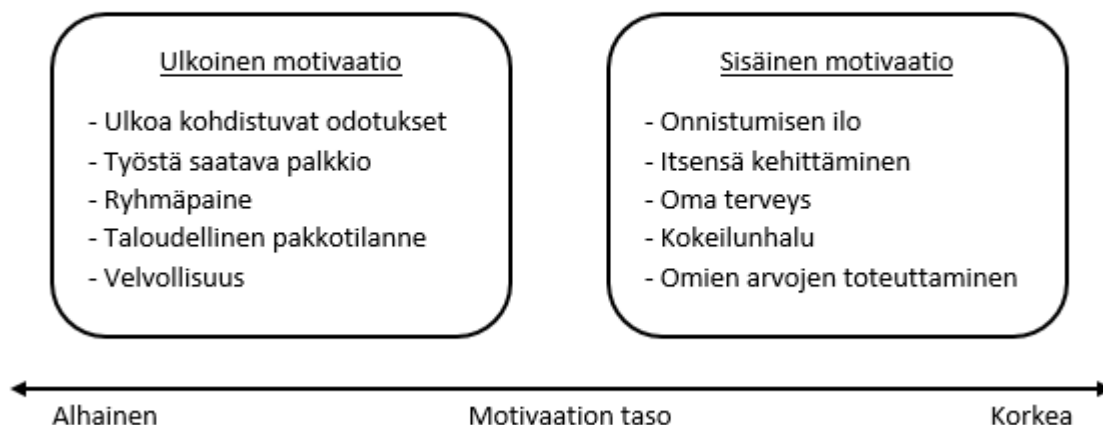
Myös ruokakulttuuriyhdistys Slow Food Helsinki työskentelee läheisesti ekologisuusteeman ympärillä. Yhdistys järjestää muun muassa erilaisia oppitunteja, illallisia sekä vierailuja paikallisten tuottajien luokse. Oppitunteja on järjestetty erilaisista aiheista, kuten hävikistä sekä villiyrtytien, sienien ja marjojen keräämisestä. (Events n.d.)

Yksi tunnetuimmista Slow Food Helsingin tempauksista on Kaapelitehtaan katolle perustettu puutarha, Secret Garden. Säkki- ja lavakaulusviljelmäkokonaisuus koostui 22 lavasta ja 14 kasvatussäkistä. Seitsemännen kerroksen kattotila aiheutti kasvien viljelylle muutamia rajoituksia. Ensinnäkin kattoviljelyssä tulee aina ottaa huomioon katon kestävyys. Tämä vaikutti muun muassa mullan määrään sekä viljelysten asetteluun. Koska viljelyalue sijaitsi yläkerroksissa, oli tuuli melkoinen. Tämä otettiin huomioon kasveja valitessa, sillä esimerkiksi kurkku ja kesäkurpitsa koettiin sopimattomiksi Secret Gardenin lajivalikoimaan. Secret Gardenin ensimmäinen kasvukausi oli menestys ja se saikin stipendejä kolmelta eri kulttuurin edistämisyhteisöltä. (Kontkanen 2013, 11.) Sitten Secret Garden on siirretty Helsingin Annalaan (Helsinki's Secret Garden n.d.).

2.5 Aiemmat tutkimukset kaupunkiviljelyn motiiveista

Vaikka kaupunkiviljely on trendikästä ja sen suosio kasvaa koko ajan, ei sen harrastamisen motiiveista löydy tarpeeksi ajankohtaista tutkimustietoa. Mitä motiivit ja motivaatio sitten käytännössä tarkoittavat? Motiivien voisi sanoa olevan ryhmä erilaisia syitä, jotka muodostavat motivaation joltain tiettyä asiaa kohtaan. Motivaatio saa ihmisen käyttäytymään tietyllä tavalla joko sisäisen tai ulkoisen motivaation johdantelemana (Othman, Latip, Ariffin & Mohamed 2017, 337). Sisäisessä motivaatiossa ihminen toimii omasta vapaasta tahdostaan ja itsensä vuoksi saaden toiminnasta siten iloa ja nautintoa. Ulkoinen motivaatio taas tapahtuu ulkoisten vaikutteiden ohjaamana, kuten pakon, paineen tai palkkion vuoksi. (Othman, Latip, Ariffin & Mohamed 2017, 337.) Alla olevassa kuviossa 1 havainnollistetaan esimerkkejä kaupunkiviljelyyn liittyvistä mahdollisista sisäisistä ja ulkoisista motivaatioista.

Sisäinen ja ulkoinen motivaatio kaupunkiviljelyssä

Kuvio 1. Kaupunkiviljelyn sisäisen ja ulkoisen motivaation esimerkkejä

Kun ajatellaan kaupunkiviljelyä, voidaan olettaa ihmisten harrastavan sitä nykyään pääosin sisäisen motivaation vuoksi, sillä sitä harrastetaan omasta tahdosta ja pyrkimyksestä saavuttaa jotain itsensä ja omien päämääriensä vuoksi. Suomessa varsinkin sotien aikaan viljelyä harjoitettiin nimenomaan pakon vuoksi, jotta voitaisiin turvata riittävä ravinnonsaanti. Tällöin on voitu puhua ulkoisesta motivaatiosta, sillä ruokaa oli pakko kasvatkaa, vaikka kaupunkiviljelystä itsessään ei välttämättä nauttinutkaan. Tässä opinnäytetyössä tutkitaan nuorten naisten motiiveja nykypäivänä. Minkä vuoksi nuoret naiset kaupunkiviljelevät sen sijaan, että hakisivat vastaavat tuotteet kaupasta? Tutkimustiedon vähyyden vuoksi päätettiin teoreettiseen viitekehykseen tutkia viljelymotiivien taustoja myös opinnäytetyön kohderyhmästä poikkeavista lähteistä. Seuraavaksi esiteltävien aiempien tutkimusten tulokset eivät siis ole suoraan verrattavissa tämän opinnäytetyön kohderyhmään, eli 18–29-vuotiaisiin naisiin.

Ulkomaisia tutkimuksia aiheesta löytyy esimerkiksi New Yorkista, Pariisista, Montrealista sekä Milanosta. Armstrong (2000) tutki New Yorkissa ihmisten motivaatiota kaupunkiviljelyn harrastamiselle. Tutkimuksissa haastateltiin 20 viljelyohjaajaa, jotka työskentelivät yhteensä 63 eri yhteisöviljelmällä (mts. 319). Tutkimuksessa selvisi, että viljely oli paitsi hyödyllistä yksilöille niin myös koko yhteisölle ja naapurustolle. Yhteisöpuutarhalla viljely paransi naapurisuhteita ja se näkyi ulospäin esimerkiksi roskaamisen vähentymisenä. (Mts. 342.) Kun kysyttiin mikä ihmisiä motivoi viljelyyn, kolme eniten esiin tullutta vastausta oli mahdollisuus saada tuoretta ja hyvältä maistuvaa ruokaa,

luonnosta nauttiminen sekä terveydelliset syyt (mts. 322). Armstrong kuitenkin huomauttaa tutkimuksen rajallisten resurssien vuoksi haastatelleensa vain yhteisöpuutarhojen ohjaajia. Vaikka ohjaajat ovat koulutettuja ja työskentelevät läheisesti vuorovaikutuksessa muiden viljelijöiden kanssa, on mahdollista, että heidän antamansa vastaukset voisivat kuitenkin erota suoraan viljelijöiltä saatavien vastauksien kanssa. (Mts. 325.)

Myös toinen ulkomailla tehty tutkimus antaa samanlaisia tuloksia. Pourias, Aubry ja Duchemin (2015) toteuttivat tutkimuksensa Pariisissa ja Montrealissa. Pouriaan ja muiden (2015) tutkimuksessa suurimmaksi motiiviksi nousi myös Armstrongin (2000) tapaan viljelystä saatavat laadukkaita vihannekset. Pouriaan ja muiden tutkimuksessa esitettiin yhdeksi viljelymotiiviksi taloudellinen hyöty. Osa viljelijöistä koki viljelyn olevan taloudellisesti kannattavaa. Toisaalta pieni joukko piti sitä jopa kalliimpana kuin vastaavan ruoan ostamista kaupasta. (Pourias ym. 2015, 261–262.) Tutkimuksessa tuotiin esille myös muita viljelyyn liittyviä motivaation lähteitä, kuten hyvän sadon tuoma onnistumisen ilo, sosiaaliset syyt eli yhteisöllisyys sekä luonnossa olemisen tuomat terveydelliset hyödyt (mts. 270).

Samankaltaiset tulokset jatkuvat edelleen myös Ruggerin, Mazzocchin ja Corsin (2016) suorittamassa tutkimuksessa Milanossa. Tutkimuksessa 60 viljelijästä koostunut tutkimusryhmä mainitsi tärkeimmäksi viljelymotiiviksi terveellisen ja itsekasvatetun ruoan. Viljely koettiin sekä rentouttavaksi että hyväksi liikunnaksi. Myös viljelyn sosiaalista puolta pidettiin vahvana motivaation lähteenä viljelylle. (Ruggeri, Mazzocchi & Corsi 2016.)

Suomalaisia tutkimuksia kaupunkiviljelijöiden motiiveista kasvatuksen suhteen on vähän ja niitä on hankala löytää. Aiheesta on kuitenkin tehty esimerkiksi pro gradu -tutkielmia. Sekä Paakkinen (2015) että Koskinen (2017) toivat tutkielmissaan esille erilaisilla viljelmillä viljelevien motiiveja. Paakkinen (2015) selvitti tekstissään Herttoniemen Ruokaosuuskunnan jäsenten motiiveja kumppanuusmaataloudesta kiinnostumiselle. Tutkimuksessa kävi ilmi, että tärkein syy liittyä mukaan osuuskuntatoimintaan oli ympäristöystävällisesti tuotettu, tuore, lähellä kasvanut ja laadukas ruoka. Osallistujille tärkeitä motiiveja olivat muun muassa ekologisuus, kasviperäisen ruokavalion terveellisyys, luonnossa liikkumisen positiiviset vaikutukset hyvinvointiin sekä yhteisöllisyys. Toisaalta Paakkinen huomauttaa, että yhteisöllisyys suoraan sanana mainittiin vain harvan keskustelijan toimesta. (Paakkinen 2015, 47–48.)

Koskisen (2017) pro gradu -tutkielma tutki kahden eri yhteisöviljelmän osallistujien motiiveja viljelyyn osallistumiselle. Viljelmät sijaitsivat Porin Sampolassa sekä Tampereella Asunto Oy Koskenpäässä. Varsinaiseen motiivien tutkimusosuuteen Koskinen sai vain kuusi osallistujaa, kolme kummaltakin viljelmältä. Koskinen toteaa itsekkin tekstissään otannan jääneen suhteellisen pieneksi. (Mts. 36.) Jälleen tutkimuksen tuloksissa sato on pääosassa, sillä viljelijöiden mielestä tärkein syy osallistua viljelyyn oli ruoantuotanto. Toisena syynä mainittiin yhdessä tekemisen ilo eli yhteisöllisyys. Vain Koskenpään viljelmältä mainittiin kolmanneksi tärkein syy, joka oli pihan haltuunotto ja kansalaisaktiivisuus. Koskinen näkee tämän johtuvan siitä, että Koskenpään viljelämä oli alun perin asukkaiden itse organisoimaa toimintaa, kun taas Sampolassa viljely lähti käyntiin kaupungin hankkeesta. (Mts. 57.)

Aikaisemmin mainittujen tutkimusten perusteella voitaisiin siis todeta, että ehdottomasti suurin motiivi kaupunkiviljelijälle on kasvattaa kaikin puolin laadukasta ruokaa. Myös oman luontosuhteen ylläpitäminen on viljelijöille tärkeää. Luonnossa liikkumisen koetaan parantavan terveyttä. Kaupunkiviljelyä harrastetaan myös yhteisöllisyyden vuoksi, sillä on mukavaa harrastaa jotain yhdessä muiden kanssa. Toisaalta kaikki aiemmin esitellyt tutkimukset on tuotettu erilaisilla yhteisöllisillä viljelmillä ja tulokset saattavat sen vuoksi painottaa yhteisöllisyyttä normaalia enemmän. Yhteisöllisillä viljelmillä viljelemisen on arvioitu kasvattavan suosiotaan tulevaisuudessa ja siitä on puhuttu jopa kaupunkiviljelyn uutena suuntana. Esimerkiksi Willman (2015, 30) sekä Asikainen ja Viskari (2016, 70) taustoittavat kaupunkiviljelyn uuteen aaltoon kuuluvan yhteisöllisten viljelmien perustaminen kaupungin hukkatiiloihin. Viljelyyn kuuluu monesti kaupunkiaktiivisuuden piirteitä, kun tyhjät kaupunkitiilat muutetaan viihtyisiksi viherkeitaiksi ja samalla kasvatetaan yhteisöviljelmän jäsenille terveellistä ruokaa (Asikainen & Viskari 2016, 70; Willman 2015, 30).

3 Tutkimuksen toteutus

Entisaikaan kaupunkiviljelyä on harrastettu Suomessa ahkerasti sotien aikana ruokavarmuuden ylläpitämiseksi. Nykyään kaupunkiviljely tapahtuu kuitenkin muista syistä. Tutkimuksen aihe syntyi paitsi tutkijan omasta mielenkiinnosta kaupunkiviljelyä kohtaan myös tarpeesta tutkia aihetta tarkemmin.

Vaikka kaupunkiviljely on kasvattanut suosiotaan vuosi vuodelta, on siitä edelleen hankala löytää tarkemmin kohdistettua tutkimustietoa. Kaupunkiviljely ilmiönä on myös altis muutoksille. Perinteiset kaupunkiviljelyn tavat ovat saaneet rinnalleen uusia viljelymuotoja, joissa viljelijän roolissa ovat usein nuoremmat ikäpolvet. Muuttuvan luonteen vuoksi tarvitsemme jatkuvasti ajantasaista tutkimustietoa ilmiön syvempää ymmärrystä varten. Seuraavissa kappaleissa käsitellään opinnäytetyön tutkimuksen toteuttamista tarkemmin.

3.1 Tutkimuksen tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymys

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää mitkä asiat motivoivat 18–29-vuotiaita naisia harrastamaan kaupunkiviljelyä. Tutkimuksen tavoite oli saada ajantasaista ja tarkempaa tietopohjaa kaupunkiviljelyn motiiveista 18–29-vuotiaiden naisten näkökulmasta. Tämä kohderyhmä kiinnostaa erityisesti, sillä Puutarhaliiton tutkimuksenkin mukaan nuorten aikuisten hyötykasvi-innostus on ollut nousussa jo kuuden vuoden ajan ylittäen kaikki muut ikäryhmät (Pennanen 2020). Puutarhuri Juha Toikan ja Puutarhaliiton toimitusjohtaja Timo Taulavuoren arvion mukaan nuorten viljelyinnostukseen liittyy vahvasti ekologisuuden tavoittelu. Nuoret ovat tietoisia ilmastomuutoksesta ja haluavat omilla toimillaan vaikuttaa siihen ehkäisevästi. Monilla ei välttämättä ole nuoruudessa opittua tietotaitoa viljelystä, vaan he ovat joutuneet opettelemaan kaupunkiviljelytaitoja esimerkiksi erilaisten verkossa olevien yhteisöjen avulla. (Pennanen 2020.)

Nuorten kaupunkiviljelyssä tilan rajallisuus saattaa tulla usein esteeksi, kun haaveillaan viljelystä isompimuotoisesti. Tämän vuoksi tutkimuksessa haluttiin myös selvittää voisiko asuinpaikkakunta ja sen palvelut vaikuttaa nuorten kaupunkiviljelyharrastukseen motivaatiota nostavasti tai alentavasti. Kaupunkiviljelyyn liittyviä palveluita ovat tällä hetkellä esimerkiksi vuokrattavat viljelypalstat ja hyötykasveilla koristellut virkistysalueet. Nuorten aikuisten viljelyinnostus on lisännyt kiinnostusta viljelypalstojen hankkimiselle ja on mielenkiintoista kuulla mitä mieltä tutkittavat ovat kaupunkinsa tarjoamista kaupunkiviljelyn mahdollisuuksista.

Opinnäytetyön tutkimuskysymys on:

- Mikä motivoi 18–29-vuotiaita naisia kaupunkiviljelemään?

Tutkimuskysymystä tarkentavia, hallittavuuden kannalta tarpeellisia lisäkysymyksiä ovat:

- Mitkä ovat 18–29-vuotiaiden naisten tärkeimmät motiivit kaupunkiviljelylle?
- Voiko asuinpaikkakunta vaikuttaa palveluillaan 18–29-vuotiaiden naisten kaupunkiviljelymotivaatioon?
- Mikä motivoi 18–29-vuotiaita naisia jatkamaan kaupunkiviljelyharrastusta?

3.2 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyön tutkimusaineisto kerättiin verkkokyselyllä, jossa oli määrällisen taustatietoja kartoittavan strukturoidun osion lisäksi myös laadullinen puolistrukturoitu osio vapaammille vastauksille. Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin siis monimenetelmällistä tutkimusta. Monimenetelmällinen, eli mixed methods -tutkimustapa saa nimensä siitä, että se yhdistelee erilaisia tutkimusotteita (Kananen 2015, 323).

Määrällinen ja laadullinen tutkimusote jaetaan perinteisesti kahteen eri tutkimusmenetelmään. Kummallakin menetelmällä on oma paradigmansa. Paradigma, eli yleisesti hyväksytty tapa tai menetelmä liittyy tässä tapauksessa tutkimusprosessin suorittamiseen, joka kummallakin menetelmällä on omanlaisensa. (Brannen 2016, 15.) Pääsääntöisesti määrällinen tutkimus tuottaa aineistoksi lukuja, kun taas laadullinen tutkimus pyrkii saamaan erilaisia sanallisia vastauksia (Kananen 2015, 82).

Määrällisessä tutkimuksessa on yleistä kerätä aineistoa strukturoidulla kyselyllä, sillä entuudestaan tutusta aiheesta tai ilmiöstä voidaan esittää tarkkojakin kysymyksiä. Vastausten raportointi hoituu esimerkiksi tekemällä tuloksista erilaisia taulukoita. (Kananen 2014, 133.) Vastaajien taustatietoja kartoittava strukturoitu kysely on hyödyllinen, sillä se voi auttaa tutkijaa ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä paremmin (Kananen 2014, 89).

Laadullisessa tutkimuksessa halutaan selvittää syvemmin kohderyhmän ajattelua ja käyttäytymistä. Tärkeää onkin vastata kysymykseen ”mistä tässä on kyse?”. (Kananen 2014, 61.) Vasta ilmiön tarkkaan tuntemalla voidaan tuloksista muodostaa luotettavia teorioita ja hypoteeseja (Kananen 2015, 71). Kvalitatiiviselle tutkimukselle on ominaista kerätä tietoa reaaliajassa synkronisesti esimerkiksi haastatteleamalla. Ei kuitenkaan ole mahdotonta suorittaa laadullista tutkimusta myös ei-reaaliajassa asynkronisesti. (Kananen 2014, 16.)

Vaikka laadulliselle ja määrälliselle tutkimusotteelle on muodostunut omanlaisensa vakiintuneet määritelmät, on monimenetelmällisen tutkimuksen paradigma vielä melko uusi. Sitä on kuitenkin käytetty tutkimusmenetelmänä jo pitkään. (Hesse-Biber & Johnson 2015, 21.) Monimenetelmällistä tutkimusta voidaan käyttää esimerkiksi silloin, kun määrällisellä tutkimuksella kerätään taustatietoa ennen laadullista osiota (Brannen 2016, 35). Määrällisen tutkimusotteen käyttäminen laadullisen tukena voi auttaa tutkijaa syventämään ymmärrystään tutkittavasta aiheesta (Hesse-Biber & Johnson 2015, 7).

Tutkimusmenetelmäksi valittiin monimenetelmällinen tutkimus, sillä molempien tutkimusotteiden käyttäminen koettiin tärkeäksi. Taustatietoja kartoittava kysely auttoi ymmärtämään minkälaista otosta tutkimuksessa tarkastellaan. Vaikka tutkimuksen kohderyhmä oli 18–29-vuotiaat naiset, ei vastauksia saatu kaikilta ikäryhmiltä. Määrällisen tutkimusmenetelmän käyttö auttoi siis ymmärtämään tutkimustuloksia paremmin, kun tiedettiin osan kohderyhmästä puuttuvan kokonaan. Ilman taustakartoitusta olisi otoksesta jäänyt valheellinen kuva ja sen luotettavuus olisi kärsinyt. Laadullinen osio puolestaan antoi tärkeää tietoa kaupunkiviljelyn motiiveista, eli siitä mitä tutkimuksella haluttiin selvittää. Sanalliset vastaukset kysymyksiin olivat oleellisia tutkimuksen tarkoituksen ja aiheen ymmärtämisen kannalta. Molemmat tutkimustavat tukivat toisiaan ja niiden avulla tutkimusaineistoa kokonaisuutena pystyttiin analysoimaan ja ymmärtämään paremmin.

3.3 Aineistonkeruumenetelmä ja aikataulu

Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin verkkokyselyä. Verkkokyselyiden historia johtaa vuoteen 1996, jolloin toteutettiin ensimmäinen aito verkkokysely (Kananen 2014, 12). Tätä ennen tietoa oli

aiemmin kerätty esimerkiksi sähköpostitse. Internetin yleistyessä verkon tarjoamat tutkimusmahdollisuudet kasvoivat ja alkuinnostuksen myötä myös kyselyiden vastausprosentti oli korkea. Verkkokyselyn hyviä puolia olivat ja ovat edelleen niiden edullinen ja nopea toteutus. (Kananen 2014, 12–13.)

Mitä sitten tulee ottaa huomioon, kun suunnittelee verkkokyselyn järjestämistä? Ensinnäkin valintaan vaikuttaa muun muassa tavoitettavuus. Kaikilla halutuilla tutkittavilla tulisi olla internetyhteys ja sen verran taitoja, että osataan siellä osallistua kyselyyn. Tavoitettavuuteen liittyy myös kohderyhmän löytäminen. On siis mietittävä mistä tutkittavia löytää ja mikä saisi heidät osallistumaan verkkokyselyyn. Mikä tahansa vastaus ei kelpaa, vaan tutkimukseen osallistujilta vaaditaan edustavuutta eli luotettavaa tietoa aiheesta. He siis jollain tapaa liittyvät tutkittavaan aiheeseen tai ilmiöön ja ovat päteviä antamaan siitä tietoa. Verkossa toteutettava tutkimus on myös hyvä tilanteissa, joissa tutkittavat asuvat maantieteellisesti hyvin eri paikoissa. (Kananen 2014, 21–24.)

Verkkokysely aineistonkeruumenetelmänä valittiin sen nopean toteutuksen ja saavutettavuuden vuoksi. Kyselyn linkin jakaminen on verkossa helppoa. Lisäksi tiedossa oli edustava kohderyhmä, jolle linkin jakamalla voisi saada tutkimustietoa nopeastikin. Verkkokysely oli luonnollinen valinta tutkimustavaksi myös siitä syystä, että tutkimuksen aikaan Suomessa kärsittiin vielä koronapandemiasta. Verkon välityksellä tapahtuva kysely oli turvallinen keino tilanteessa, jossa suositeltiin vahvasti välttämään ylimääräisiä ihmiskontakteja.

Aineiston keruu suoritettiin joulukuun 2020 ja tammikuun 2021 aikana, jolloin kysely oli avoinna neljän ja puolen viikon ajan. Verkkokysely toteutettiin Webropol-kyselylomakkeen avulla. Kyselyn linkkiä jaettiin suoraan kaupunkiviljelystä kiinnostuneille ja sitä harrastaville potentiaalisille vastaajille. Lisäksi sitä jaettiin Facebookissa muun muassa suositussa Lavakaulusviljely-ryhmässä, jossa on yli 30 tuhatta viljelystä kiinnostunutta jäsentä. Ryhmässä kyselyä jakamalla tavoiteltiin nimenomaan edustavaa otosta, sillä ryhmään liittyjät ovat varmasti kiinnostuneita viljelytoiminnasta. Tämän vuoksi ajateltiin, että he voisivat olla kiinnostuneita ottamaan osaa kyselyyn, jossa saavat äänensä kuuluviin.

Varsinkin Lavakaulusviljely-ryhmässä kiinnostuneita vastaajia olisi ollut paljon ja kyselyn aihe herätti kovasti keskustelua. Ongelmaksi muodostui kuitenkin valittu kohderyhmä, sillä halukkaat vastaajat olivat usein kohderyhmän ulkopuolella. Aihe herätti siis kovasti kiinnostusta ryhmässä ja sitä voisikin tutkia varmasti monen erilaisen kohderyhmän näkökulmasta. Lopulta kyselyyn vastasi yhteensä 31 tutkimuksen kohderyhmään kuuluvaa naista.

3.4 Aineiston analyysi

Verkkokysely koostui sekä määrällisestä että laadullisesta osasta. Määrällisen tutkimusosuuden aineistoa analysoitiin yksinkertaisesti muuttamalla saatuja tuloksia prosenttimuotoon. Tutkimustulosten havainnollistamiseksi ja tulosten esittämiseksi muodostettiin kaavioita, joissa tutkimustulokset esitetään graafisesti. Kaavioita luotiin esimerkiksi vastaajien ikäjakaumasta, viljelyharrastuksen kestosta sekä viljelytavoista. Kaaviosta riippuen arvona käytetään joko vastausten lukumäärää tai prosenttiyksikköä.

Laadullista osuutta ei kuitenkaan voi analysoida samalla tavalla muuttamalla vastauksia prosentteiksi ja laittamalla niitä sitten taulukoihin. Laadullinen tutkimusaineisto koostuu sanallisista vastauksista, jotka voivat aluksi vaikuttaa sekaviltakin. Laadullisen tutkimusmenetelmän tutkimustuloksien analysoinnin tavoitteena on saada selkeyttä ja helposti ymmärrettävää tietoa aiheesta jättämättä kuitenkaan mitään tulosten ulkopuolelle (Eskola & Suoranta 1998, 100).

Verkkokyselyssä oli määrällisen osuuden lisäksi myös avoimia, laadullisia kysymyksiä, joissa tutkittava sai vapaasti omin sanoin vastata annettuun kysymykseen. Laadullisen osion vastauksia analysoitiin teemoittelemalla, koodaamalla ja kvantifioimalla. Teemoittelussa tutkimustuloksista pyritään löytämään tutkimuskysymyksen kannalta tärkeitä aiheita ja teemoja (Eskola & Suoranta 1998, 125). Löydettyjä teemoja voidaan analysoida esimerkiksi vertailemalla niiden toistumista tutkimustuloksissa (mts. 125). Koodauksella taas pyritään helpottamaan tutkittavan tekstin tulkintaa aineistoon merkittyjen muistiinpanojen avulla (mts. 112). Laadullisessa osiossa oli käytössä myös määrällisen analyysin muoto, kvantifioiminen. Kvantifioiminen tarkoittaa analyysiä, jossa

tutkimustuloksia jaetaan erilaisiin luokkiin tai lasketaan mainintoja (mts. 118). Kvantifioiminen tutkimuksen analyysimenetelmänä koettiin tärkeäksi, jotta tutkimustuloksista voitiin kiteyttää muutamia useimmin mainittuja päämotiiveja.

Laadullisen osion vastauksia tulkittaessa päädyttiin usein tiivistämään vastaajan antama teksti pääteemoihin. Pääteemat kirjattiin erilliselle kaavakkeelle, jossa vastaajat ja heidän vastauksensa oli eriteltynä allekkain. Teemat koodattiin väreihin ja vertailtiin sitten niiden toistuvuutta tuloksissa. Näin saatiin aikaan yleiskuva vastauksista. Tämän jälkeen syvennyttiin vastauksiin enemmän kokonaiskuvan hahmottamiseksi.

4 Tulokset

Tutkimuksen aineistoa kerättiin Webropol-verkkokyselylomakkeella. Verkkokyselyn alussa oli noin puolen sivun esittelyteksti, joka antoi vastaajalle tietoa kyselystä ja johdatteli aiheeseen. Tekstissä kerrottiin lyhyesti verkkokyselyn aihe sekä kohderyhmä, kyselyyn vastaamiseen kuluva aika-arvio, tieto kyselyyn osallistuvien anonymiteetin säilyttämisestä sekä yhteystiedot mahdollisia kysymyksiä ja muita yhteydenottoja varten. Verkkokyselylomake löytyy opinnäytetyön liitteestä 1.

Kyselyn ensimmäinen kysymys varmisti vielä vastaajan soveltuvuuden tutkimukseen. Kysymyksessä kysyttiin, oliko tutkittava 18–29-vuotias ja harrasti kaupunkiviljelyä Suomessa. Kysymykseen ”kyllä” vastaamalla jatkoi kyselyn seuraaviin kysymyksiin. Mikäli kysymykseen vastasi ”ei”, ohjasi verkkokysely vastaajan suoraan kyselyn loppuun. Tällöin vastaaja ei siis päässyt vastaamaan loppuihin kysymyksiin eikä hänestä jäänyt tietoa varsinaisiin tutkimustuloksiin.

Ensimmäisen kysymyksen jälkeen seurasi tutkimuksen määrällinen osio. Taustatietoja kartoittava osio käsitti viisi kysymystä, jotka liittyivät vastaajan henkilökohtaisiin tietoihin sekä hänen kaupunkiviljelyharrastukseensa. Henkilökohtaisia tietoja olivat vastaajan ikä ja asuinpaikkakunta. Henkilötietoja, kuten nimeä ei kuitenkaan kerätty vaan kysely suoritettiin anonymisti. Kaupunkiviljelyaiheisia kysymyksiä olivat harrastuksen kesto, missä viljelyä harrastetaan ja millä tavoin.

Harrastuksen kestoa täsmennettiin niin, että yksi vuosi tarkoittaa kalenterivuotta, jonka aikana on

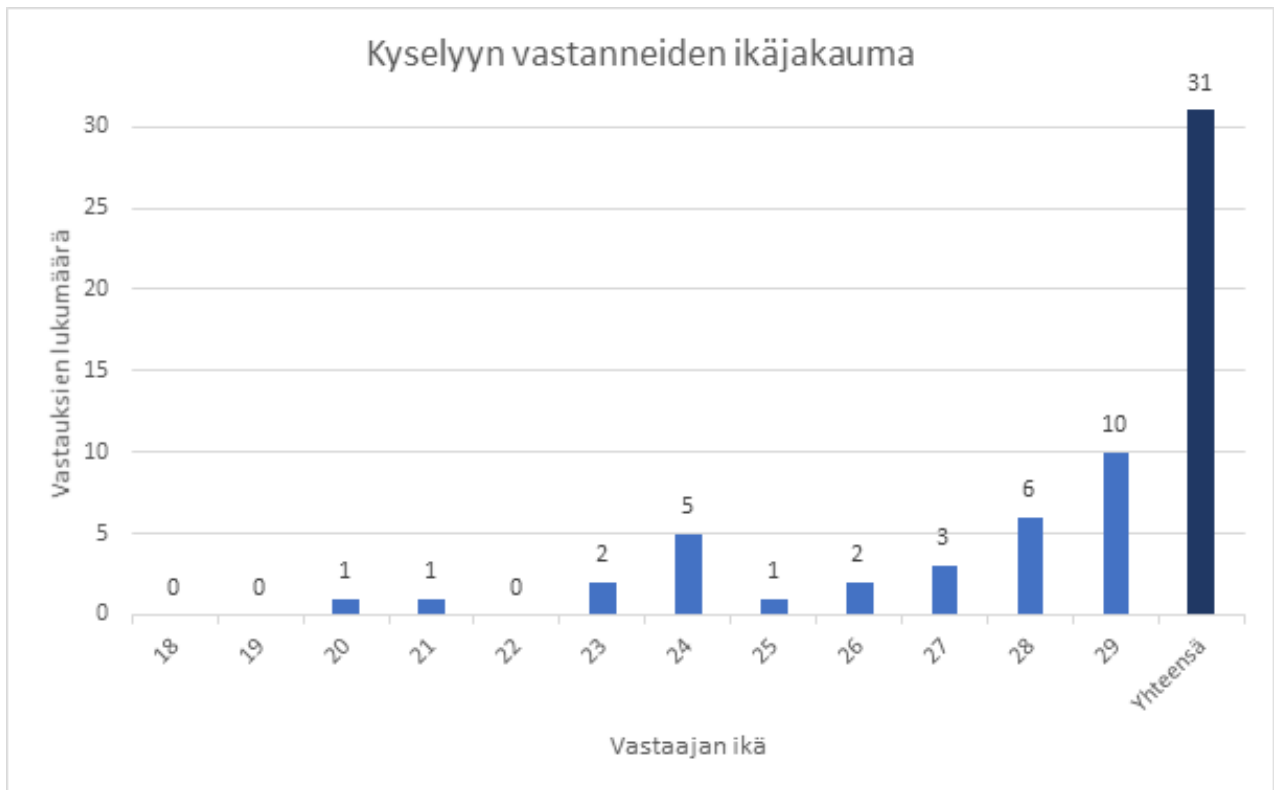
suurimmaksi osaksi harrastanut viljelyä. Esimerkiksi jos on aloittanut taimikasvatuksen maaliskuussa ja lopettanut viljelyn syyskuun aikana, voi vastaaja laskea harrastuksen kestoksi yhden vuoden.

Kyselyn määrällisen osion jälkeen siirryttiin laadullisiin kysymyksiin, joilla haettiin nimenomaan vastauksia opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin. Laadullinen osio kyselystä keskittyi vastaajan kaupunkiviljelyn harrastamisen motiiveihin sekä motivaatioon. Kuitenkin myös tässä osiossa oli laadullisten kysymysten lisäksi kolme määrällistä kysymystä, joihin tietyn vastauksen antamalla avautui laadullinen kysymys tarkempaa vastausta varten. Tällä pyrittiin luomaan eräänlaista vuorovaikutusta tutkijan ja tutkittavan välille. Esimerkiksi kysyttiin, onko kaupunkiviljelyssä vastaajaa huolettavia asioita, jotka vaikuttavat motivaatioon alentavasti. Kysymykseen ”ei” vastaamalla siirryttiin seuraavaan aiheeseen. Vastaamalla ”kyllä” avautui jatkokysymys, jossa vastaaja sai kertoa tarkemmin mikä kaupunkiviljelyssä aiheuttaa huolta. Kysymysten määrä siis vaihteli vastaajan antamien vastausten mukaan. Laadullisen osion kysymyksiä oli tämän vuoksi vastaajasta riippuen seitsemästä kymmeneen. Seuraavissa kappaleissa esitellään tutkimuksesta saadut tulokset.

4.1 Vastaajien taustatiedot

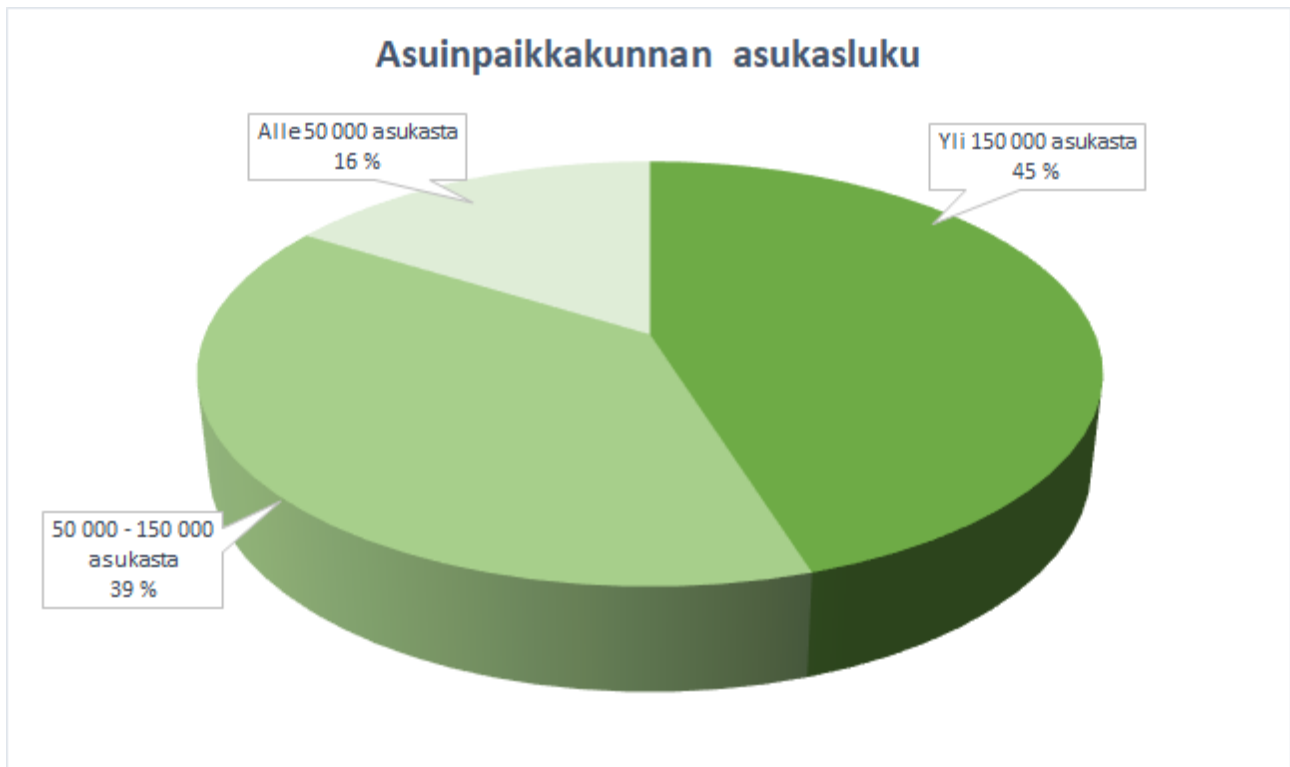
Verkkotutkimuksen määrällisessä osiossa kartoitettiin vastaajien taustatietoja. Kysymysten tarkoituksena oli saada parempi ymmärrys laadullisen osion vastauksille, sillä mikäli kaikki vastaajat olisivat esimerkiksi 18-vuotiaita ja juuri kaupunkiviljelyn aloittaneita, edustaisi tutkimus vain tietyn ikäryhmän mielipiteitä valitun laajemman kohderyhmän sijaan. Seuraavaksi tarkastellaan vastaajien ikäjakaumaa sekä tietoa asuinpaikkakunnista ja kaupunkiviljelyharrastuksesta.

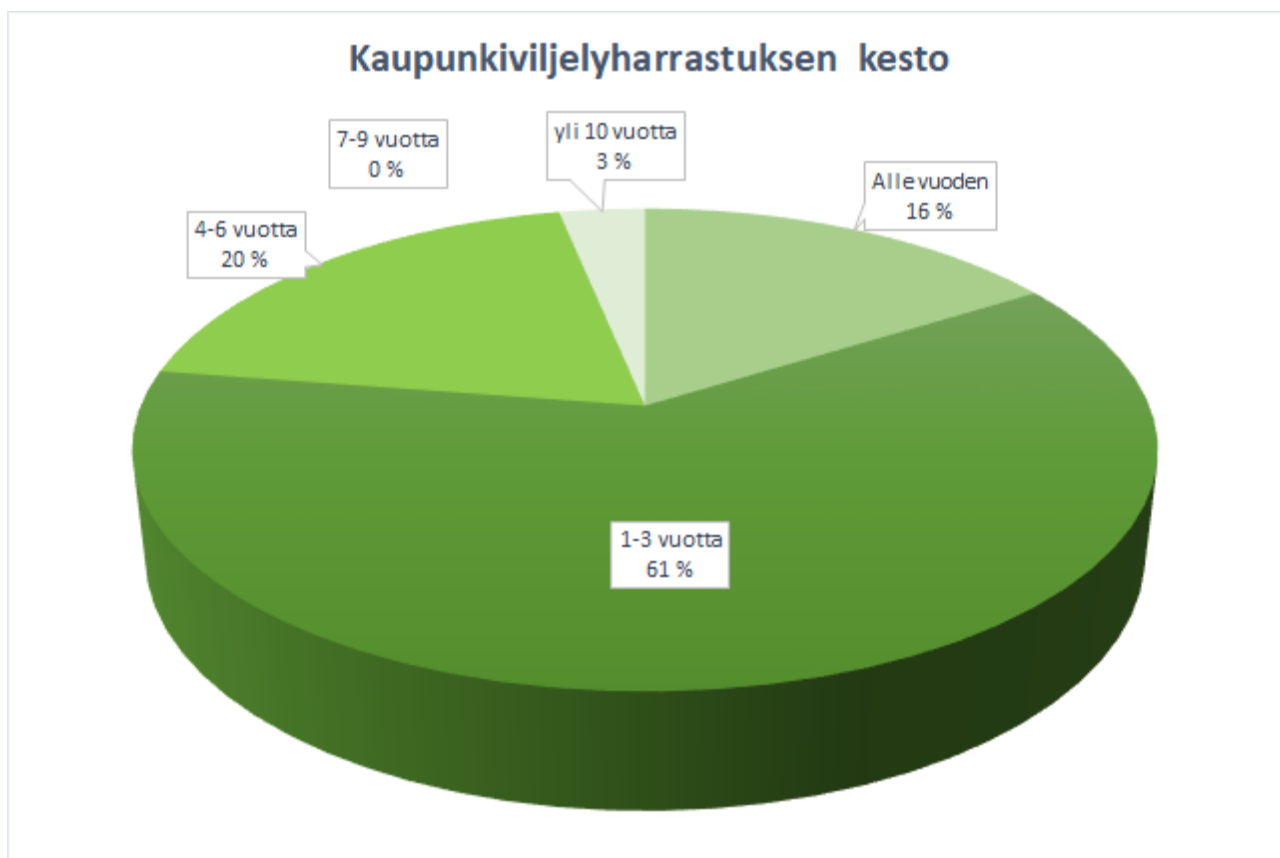
Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma n=31

Kyselyyn vastanneiden ikäjakaumasta (ks. kuvio 2) huomataan, että yli puolet osallistujista ovat 28–29-vuotiaita. Aivan nuorimpia kyselyyn haluttuja ei ole onnistuttu tavoittamaan, sillä ainuttakaan vastausta 18–19-vuotiailta naisilta ei saatu. Ikäjakaumasta voidaan kuitenkin huomata, että vastaajia on nuorimpien puuttumisesta huolimatta monesta eri ikäluokasta. Koska tutkimuksessa ei ollut yhtään 18–19-vuotiasta vastaajaa, muutetaan tutkimuksen tuloksien raportoinnissa tutkitavien ikäryhmäksi jatkossa 20–29-vuotiaat.

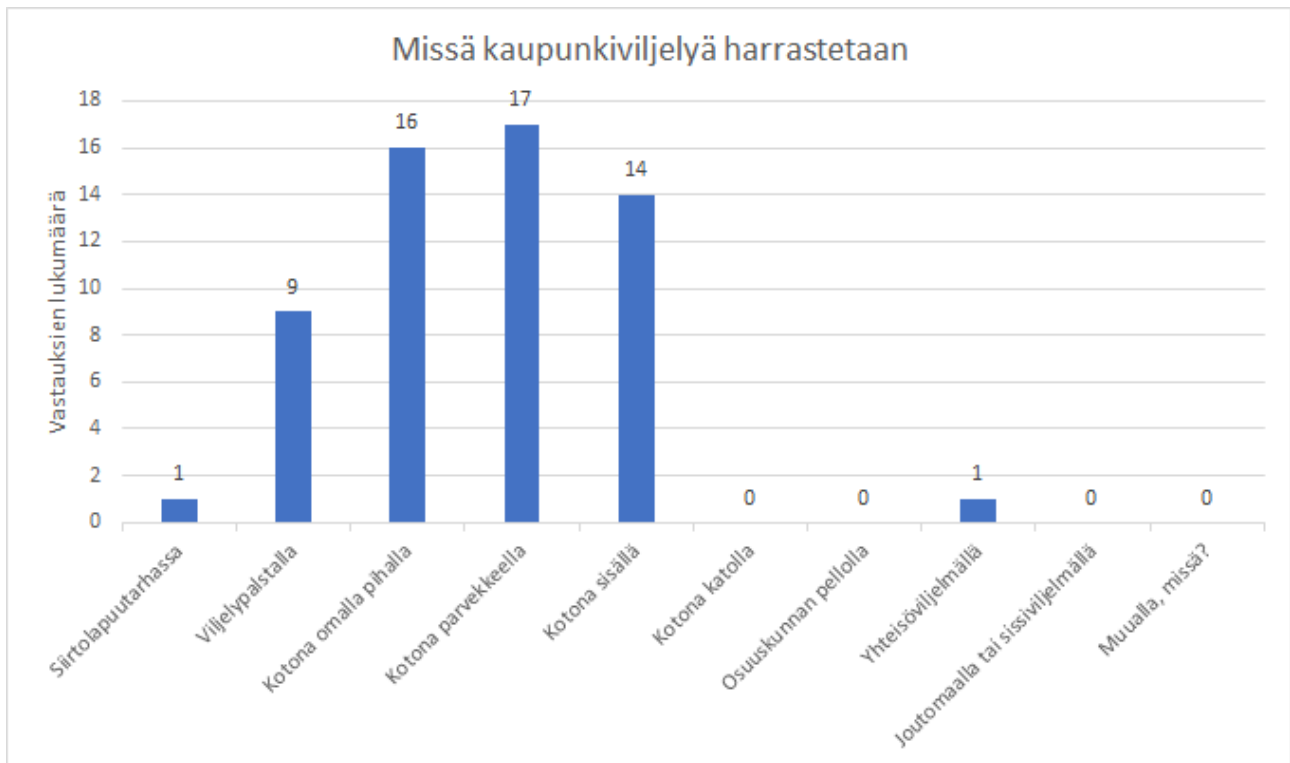
Kuvio 3. Vastaajien asuinpaikkakuntien asukasluku n=31

Tutkimuksessa kysyttiin myös vastaajien nykyistä asuinpaikkakuntaa. Asuinpaikkakuntien asukasluvut ja niiden esiintyminen tutkimustuloksissa löytyvät kuviosta 3. Suurin osa vastaajista asuu isoissa kaupungeissa. Vain viisi vastaajaa asuu paikkakunnalla, jonka asukasluku on alle 50 000. Asuinpaikkakuntatietoa haluttiin kysyä, jotta voitaisiin selvittää ovatko vastaukset esimerkiksi asuinpaikkakunnan tarjoamista kaupunkiviljelyn mahdollisuuksista riippuvaisia asuinpaikkakunnasta tai sen koosta. Tutkimuksen raportoinnissa ei kuitenkaan voitu käsitellä asuinpaikkakuntia nimillä, sillä vastauksien vähyyden vuoksi on tärkeää säilyttää vastaajien anonymiteetti. Asuinpaikkakunnat raportoitiin tämän vuoksi nimen sijaan asukasluvun mukaisesti. Vastauksien määrä jäi asuinpaikkakuntien vertailun kannalta myös liian vähäiseksi.

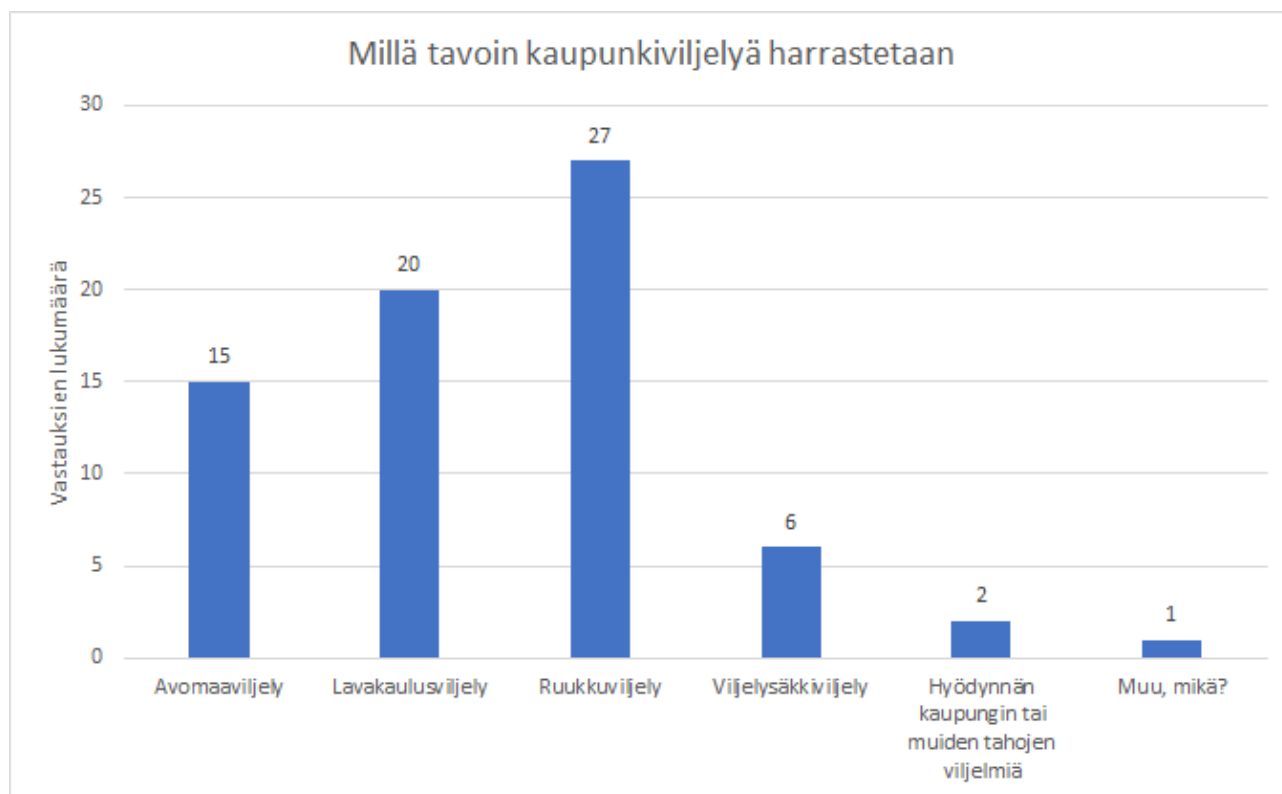
Kuvio 4. Vastaajien kaupunkiviljelyharrastuksen kesto n=31

Tutkimuksen alussa haluttiin henkilökohtaisten kysymysten lisäksi kartoittaa myös tietoa vastaajien kaupunkiviljelyharrastuksen taustoista. Kysymykset liittyivät siihen kuinka kauan viljelyä on harrastettu, missä sitä harrastetaan ja millä tavoin. Nämä tiedot koettiin tärkeiksi, sillä ne voivat vaikuttaa vastaajien antamiin avoimiin vastauksiin. Esimerkiksi vain kotona keittiössä viljelevällä voi olla erilaisia kokemuksia kaupunkiviljelystä verrattuna siirtolapuutarhalla viljelevään. Kun tarkastellaan vastaajien kaupunkiviljelyharrastuksen kestoa (ks. kuvio 4), voidaan huomata, että suurin osa vastaajista on harrastanut viljelyä 1–3 vuotta. Vastaajien joukossa on myös paljon vasta viljelyn aloittaneita. Myös pitempään kaupunkiviljelyä harrastaneita vastaajia kuitenkin löytyy.

Kuvio 5. Vastaajien kaupunkiviljelmien sijainti (n=31). Useamman vastausvaihtoehdon valitseminen oli sallittua.

Verkkokyselyn neljäs varsinainen kysymys käsitteli paikkoja, joissa vastaajat harrastavat kaupunkiviljelyä. Tähän kysymykseen sai valita kaikki itseä koskevat vaihtoehdot. Kuviosta 5 huomataan, että suurin osa kyselyyn vastanneista viljelee kotona. Viljelypaikkoja voi olla kotona useampiakin. Tutkimukseen osallistuneet eivät harrasta viljelyä lainkaan esimerkiksi kodin katolla, osuuskunnan pelloilla, joutomailla tai sissiviljelmillä. Sen sijaan kodin ulkopuolisilla viljelypalstoilla viljely näyttäisi olevan suosiossa, sillä lähes joka kolmas vastaajista harrastaa kaupunkiviljelyä viljelypalstalla. Vastauksia löytyy myös yhteisöviljelmälle ja siirtolapuutarhalle, yksi kummallekin.

Kuvio 6. Vastaajien kaupunkiviljelyn tapoja (n=31). Useamman vastausvaihtoehdon valitseminen oli sallittua.

Myös kaupunkiviljelyn tavoista haluttiin taustatietoa. Myös tähän kysymykseen oli mahdollista valita useista vaihtoehdoista kaikki vastaajan käyttämät kaupunkiviljelyn tavat. Tutkimustuloksista nähdään hyvin lavakauluksien käytön suosio viljelyssä (ks. kuvio 6). Suurempi osa vastaajista viljelee mieluummin lavakauluksessa kuin suoraan avomaalla. Perinteinen ruukkuviljely on kuitenkin suosituinta. Yksi vastaajista kertoi viljelevänsä myös kasvihuoneessa. Aiemmin esitetystä kuviosta 5 kävi ilmi viljelypalstojen suosio kaupunkiviljelyn tapana, mikä selittänee avomaaviljelyn suosiota ainakin osittain.

4.2 Kaupunkiviljelyn motiivit

Pourias, Aubry ja Duchemin (2015, 269) sekä Ruggeri, Mazzocchi ja Corsi (2016) toteavat tutkimuksissaan kaupunkiviljelyn taustalla olevan monipuolisesti erilaisia syitä eikä yksittäiseltä viljelijältä näin ollen saanut vain tiettyä syytä harrastukselle. Tämän opinnäytetyön tutkimuksen tuloksia

analysoidessa voidaan huomata saman asian toistuvan. Useimmissa vastauksissa käy ilmi monipuolisesti erilaisia syitä kaupunkiviljelyn harrastamiselle. Vain kaksi vastaajaa ilmoittaa ainoastaan yhden syyn omalle viljelylleen. Kuitenkin viljelyn taustalta paljastuu muutamia teemoja, jotka toteutuvat useiden osallistujien antamissa vastauksissa. Viisi useimmin mainittua syytä viljelylle ovat järjestyksessä sato, mukava harrastus, terapeuttisuus, yhteisöllisyys sekä taloudellisuus.

Sato

Kuten aiemmat tutkimukset ovat osoittaneet, on sato monille tärkein syy kaupunkiviljelyn harrastamiselle. Tämä tutkimus ei ollut poikkeus, sillä vastaajista yhteensä 28 kertoi sadon olevan yksi syy viljelyharrastukselleen. Tämä vastaa 90 prosenttia kaikista kyselyyn vastanneista. Lähes puolet heistä kuvaili satoa vielä lisäksi jollain adjektiivilla. Käytettyjä adjektiiveja olivat muun muassa puhdas, tuore, parempi kuin kaupasta ostettu, terveellinen, laadukas, luomu, torjunta-aineeton ja lähellä tuotettu. Useampi vastaaja mainitsi arvostavansa raaka-aineiden alkuperän tuntemista ja itse kasvattamalla siitä voitiin olla varmoja.

Sadon kuvailuun käytetyt sanat viittaisivat siihen, mitä teoreettisessa viitekehyksessä mainittiin syyksi kaupunkiviljelyn suosiolle. Ympäristöystävällisyys, terveellisyys, ruoan alkuperän tunteminen ja prosessoidun ruoan välttäminen näkyvät myös tämän tutkimuksen vastauksissa. Voidaan siis todeta, että kaupunkiviljelyllä tavoitellaan nimenomaan kaikin puolin laadukasta ja omien arvojen mukaista ruokaa.

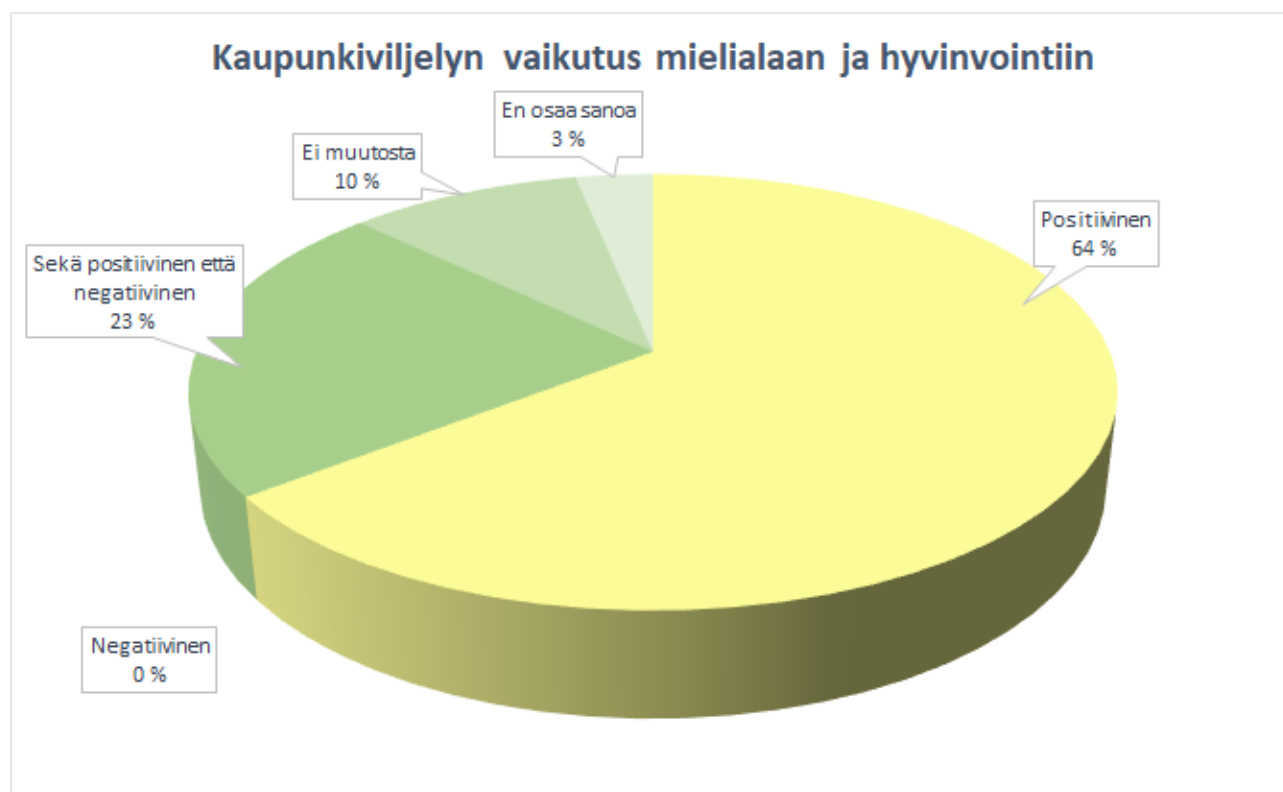
Harrastus

Yhteensä 14 haastateltavaa mainitsi kaupunkiviljelyn olevan heille mukava harrastus, ajanviete tai tekeminen. Sama teema toistui monien vastauksissa, mutta juuri kukaan ei perustellut syytä tarkemmin. Tuloksissa kuitenkin mainittiin, että se on mukavaa vastapainoa työnteolle. Viljelyharrastus on aina suhteellisen pitkä prosessi, joka palkitsee maukaalla lopputuloksella. Toisaalta monipuolisuuden ja muokattavuuden vuoksi se voi sisältää myös pienempiä projekteja, kuten yksi

vastaajista kertoi. Harrastuksena siitä voi siis muovata täysin omanlaisensa. Kaupunkiviljely harrastuksena yhdistää ulkoilun, käsillä tekemisen sekä yhdessäolon. Vastaukset ovat tulkittavissa niin, että suurin osa vastaajista harrastaa kaupunkiviljelyä itsenäisesti. Viljely koetaan myös mukavaksi ajanvietteeksi perheen tai kavereiden kesken.

Terapeuttisuus

Kun kysyttiin viidestä tärkeimmästä motiivista, kertoi kolmasosa vastaajista kaupunkiviljelyn olevan terapeuttista. Terapeuttisuudesta käytettiin myös sanoja rentouttava, stressiä poistava, virkistävä ja rauhoittava. Myöhemmin kyselyssä haluttiin selvittää tarkemmin, miten naiset kokevat kaupunkiviljelyn vaikuttavan mielialaan ja yleiseen hyvinvointiin. Kyselyyn osallistuneista 27 koki kaupunkiviljelyn vaikuttavan positiivisesti (ks. kuvio 7). Toisaalta seitsemän osallistujaa koki positiivisten asioiden lisäksi myös negatiivisia tunteita ja vaikutuksia.

Kuvio 7. Kaupunkiviljelyn vaikutus mielialaan ja hyvinvointiin n=31

Positiivisista vaikutuksista kertovien tuloksissa toistui maininta viljelyn terapeuttisuudesta sekä rauhoittavasta ja rentouttavasta vaikutuksesta. Moni mainitsi viljelyn keinona lieventää arjen tuomaa stressiä. Viljelystä saatiin myös paljon iloa elämään. Viljelyssä onnistumisen tunne sai kokemaan ylpeyttä omista taidoista ja sadosta. Yksittäisissä vastauksissa käy vielä tarkemmin ilmi, että hyvää oloa saa myös aikaan viljelyn tuoma esteettisyys ja tunne siitä, että on ekologinen ja toimii vastuullisesti. Hyvää oloa tuo myös se, että saa viljelyn myötä kokea mukavia muistoja lapsuudesta. Iloa haluttiin jakaa myös muille lahjoittamalla omaa satoa eteenpäin.

Seitsemän vastaajaa nosti esille myös viljelyn aiheuttamia negatiivisia tunteita. Negatiivisia tunteita toivat epäonnistuminen, työmäärä, oma jaksaminen ja voimavarat, likaisuus ja lian kulkeutuminen myös sisätiloihin, pelko ilkeistä ja työn menemisestä hukkaan, ärsyntyminen sekä helteiden tuoma rasitus.

Yhteisöllisyys

Kaupunkiviljelyn yhteisöllisyys on monissa maissa luonnollinen osa viljelytoimintaa. Erilaiset yhteisölliset viljelmät ovat suosittuja etenkin Yhdysvalloissa. Myös Suomessa kaupunkiviljelyn on arvioitu jatkuvan entistä yhteisöllisempänä toimintana, jossa yhteiset viljelmät yleistyvät ja sato on viljelijöiden kesken yhteistä (Willman 2015, 30). Tässä tutkimuksessa ei kuitenkaan vielä ole suuremmin havaittavissa uudenlaisen yhteisöllisyyden tärkeyttä kaupunkiviljelyn motiivina. Yhteisöllisyys suoraan sanana mainittiin vain kolmen vastaajan toimesta. Yhteisöllisyyttä käsitteli kuitenkin kahdeksan vastaajaa, joista suurin osa piti viljelyä kivana tekemisenä lähinnä oman perheen tai kaveripiirin kesken.

Opinnäytetyön kysely suoritettiin vuoden 2020 kasvukauden jälkeen. Koronaviruksen ja sen aiheuttamien rajoitusten vuoksi yhteisöllisten viljelmien pitäminen ja aloittaminen on luonnollisesti voinut olla haastavampaa. Viranomaisten antamissa ohjeistuksissa kehoitettiin esimerkiksi välttämään ylimääräisiä ihmiskontakteja, pitämään turvavälejä ja puhdistamaan pintoja tehokkaasti. Ku-

kaan vastaajista ei erikseen maininnut koronaviruksen vaikuttaneen omaan viljelyyn. Tutkimuksessa halutaan kuitenkin nostaa esille sen mahdolliset vaikutukset yhteisöllisen viljelemisen suosi-
oon.

Taloudellisuus

Taloudellisuuden tai jonkinlaisen omavaraisuuteen pyrkimisen motiivina mainitsi seitsemän vastaajaa. Etenkin yrtit halutaan kasvattaa itse, sillä menekki niissä on yleensä vähäinen ja itsekasvatettuna niistä ei synny samanlailla hävikkiä. Säästöä ruokakustannuksissa haettiin myös kasvattamalla marjoja itse. Hyötykasvien lisäksi taloudellisuutta haettiin myös kasvattamalla koristekasveja, kuten leikkokukkia.

Muut syyt

Otoksen ollessa suhteellisen suppea on myös erot motiivien mainintojen määrän välillä pienet. Viiden eniten mainitun motiivin lisäksi tutkimustuloksissa on paljon muita syitä kaupunkiviljelyn harrastamiselle. Viljelyssä tärkeäksi koetaan kasvatuksessa onnistumisen tuottama ilo, kasvuprosessin seuraaminen ja käsillä tekeminen. Myös itsensä kehittäminen koetaan tärkeäksi. Motivaatiota antaa uusien lajien kokeileminen, haasteet sekä kehittymisen halu.

Myös ulkoilu ja luontosuhde koetaan tärkeiksi syiksi harrastaa kaupunkiviljelyä. Toisaalta teoreettisessa viitekehyksessä mainittiin ekologisuuden olevan nuorille tärkeää. Vain kaksi vastaajaa kertoi kaupunkiviljelyn motiiviksi ekologisuuden tavoittelun. Lähiruoka ja luomu adjektiiveina on kuitenkin mainittu sadon kuvailemisessa, mikä voisi viitata nimenomaan ekologisemman ruoan suosimiseen.

4.3 Tyytyväisyys asuinpaikkakunnan tarjoamiin kaupunkiviljelyn mahdollisuuksiin

Tutkimuksessa haluttiin myös selvittää voisiko asuinpaikkakunta vaikuttaa päätöksillä ja teoilla kaupunkiviljelyn motivaatioon. Tarkoitus oli kartoittaa, ollaanko asuinpaikkakuntien palveluihin tyytyväisiä ja kuinka niitä voisi kehittää, jotta motivaatio kaupunkiviljelyyn kasvaisi. Toisaalta haluttiin myös tietää mitkä asiat koettiin motivaatiota nostattavaksi jo nyt. Kysymys oli mahdollisesti huonosti muotoiltu, sillä yli puolet vastaajista vastasi kysymykseen ”en osaa sanoa”. Tämä voi viitata siihen, ettei kysymystä ymmärretty oikein. On myös mahdollista, ettei asuinpaikkakunnan toiminnassa nähty tarvetta muutokselle. Kuitenkin 12 vastaajaa oli sitä mieltä, että kehitettävää on. Kaikki kehitystä kaipaavat asuivat suuremmilla paikkakunnilla, joiden asukasluku on yli 50 000.

Kehitettävää nähtiin eniten viljelymahdollisuuksien lisäämisessä sekä jo olemassa olevien palveluiden parantamisessa. Viljelypalstoja toivottiin enemmän ja niiden palveluiden kehittämiseen kaivattiin parannusta esimerkiksi lisäämällä wc-tiloja sekä vesipisteitä. Aidattu alue vähentäisi palstoilla tyypillistä ilkalta. Palstoilla saattaa myös olla liian tarkkoja sääntöjä ja rajoituksia, joiden koettiin alentavan motivaatiota jatkaa palstalla viljelyä. Yksi vastaajista koki, että viljelypalstoja pidetään lähinnä kuluerinä eikä niihin haluta sen kummemmin panostaa. Asuinpaikkakuntien päättäjiltä toivottaisiinkin tukea ja ymmärrystä toiminnan tärkeydelle. Kehitettävää ei nähty pelkästään viljelyalan mahdollistamisessa tai parantamisessa, vaan vastauksissa toivottiin myös enemmän kaupunkiviljelyyn liittyviä tapahtumia, opetusta sekä tiedottamista.

Viljelypalstojen lisäksi vastauksissa toivottiin mahdollisuutta viljellä laatikoissa yleisillä paikoilla. esimerkiksi Turku on hyvä esimerkki kaupungista, joka tarjoaa tällaista mahdollisuutta. Myös siirtolapuutarha-alueita toivottiin enemmän kaupunkeihin. Samalla kun viljelyalueita raivataan rakennusten tieltä, voisi kaupunkisuunnittelussa ottaa huomioon uusien alueiden perustamisen.

Kaikki vastaukset eivät kuitenkaan liittyneet pelkästään asioihin, joiden parantuessa viljelymotivaatio voisi kasvaa. Vastaajien joukossa oli myös tyytyväisiä palstalaisia. Etenkin palstojen hintoja ja sijaintia keuhuttiin ja niiden koettiin nostavan motivaatiota kaupunkiviljelylle. Esimerkiksi Jyväskylässä kesäpalstan hinta on 26 euroa. Edullinen hinta antaa jokaiselle mahdollisuuden harkita viljelypalstan hankkimista.

4.4 Viljelyharrastuksen jatkamiseen vaikuttavat syyt

Tässä kohdassa opinnäytetyötä olemme jo saaneet kuulla syitä sille, miksi 20–29-vuotiaat naiset harrastavat kaupunkiviljelyä. Tutkimuksessa haluttiin kuitenkin saada aiheesta vieläkin laajempi käsitys. Kaupunkiviljelyn motiivien lisäksi haluttiin tutkia mitkä syyt saavat jatkamaan kaupunkiviljelyn harrastamista kasvukaudesta toiseen. Tutkimuksessa pyrittiin myös saamaan vastauksia sille, mikä voisi kasvattaa motivaatiota entisestään ja lisäksi liittykö kaupunkiviljelyyn huolenaiheita, jotka vaikuttavat motivaatioon alentavasti.

Selvästi suosituimmat syyt kaupunkiviljelyharrastuksen jatkamiselle olivat sato, itsensä kehittäminen sekä onnistuminen ja epäonnistuminen. Itsensä kehittäminen oli vastaajille tärkeää ja sitä harjoitettiin esimerkiksi kokeilemalla vuosittain erilaisia kasveja. Onnistumiset viljelyssä nosti motivaatiota jatkaa viljelyä myös jatkossa, toisaalta monet myös mainitsivat epäonnistumisen motivoivan samalla tavalla. Myös tähän kysymykseen saatiin kuitenkin monipuolisesti erilaisia vastauksia. Muita syitä viljelyn jatkamiselle olivat muun muassa sen helppous ja siitä muodostunut tapa, terveydelliset vaikutukset sekä tulevan kasvukauden suunnittelutyö. Yksi vastaajista totesi, että viljelystä on yksinkertaisesti ”enemmän hyötyä kuin haittaa”.

Mikä sitten voisi kasvattaa 20–29-vuotiaiden motivaatiota viljelylle? Noin joka kolmas vastaaja kokee, että viljelyalaa lisäämällä motivaatio harrastamiselle kasvaisi. Vastauksissa toivottiin enemmän viljelypalstoja ja haaveiltiin siirtolapuutarhoista tai omasta pihasta. Toiseksi eniten mainittiin erilaisia itsestä riippuvaisia asioita, kuten taitojen parantuminen, huolellinen suunnittelu ja enemmän aikaa viljelyharrastukselle. Muutama vastaaja uskoi yhteisöllisyyden kasvattavan motivaatiota, mikäli esimerkiksi kaverit tai kumppani innostuisi myös viljelystä. Motivaatiota kasvattaisi myös viljelypalstojen paremmat puitteet, mullan edullisempi hinta, oma auto viljelypalstalle kulkeamisen helpottamiseksi, paremmat sääolosuhteet ja ympäristösaasteiden vähentyminen.

Kaupunkiviljelyyn tuntuu liittyvän vain vähäisiä huolenaiheita, jotka alentaisivat motivaatiota viljelylle. Vain kahdeksan vastaajaa koki jonkinlaista huolta liittyen kaupunkiviljelyyn. Huolta aiheuttivat erilaiset tuholaiset sekä ilkivalta. Myös omat ajankäytön haasteet sekä viljelyyn liittyvät säännöt alensivat motivaatiota viljelyä kohtaan. Suurin huolenaihe liittyi erilaisiin saasteisiin, joita voi esiintyä maaperässä tai kulkeutua kasviksiin esimerkiksi liikenteestä aiheutuvana pölynä. On hyvä muistaa pestä kasvikset aina ennen käyttöä, sillä näin voidaan puhdistaa pinnalla olevat saasteet.

Suurin uhka on kuitenkin maaperän saastuneisuus. Esimerkiksi vanhat maalit voivat saastuttaa maaperää. Kaupallisista tuotteista laatua mitataan tarkasti, mutta aiemmin ei ole ollut tarkkaa tietoa yksityisillä viljelmillä viljeltyjen kasvien laadusta. Nyt tähän on kuitenkin saatu ajantasaista tutkimustietoa. Helsingin ympäristöpalveluiden vuonna 2019 suorittamassa tutkimuksessa tutkittiin pääosin Helsingin viljelypalstoilla kasvavien kasvien vierasainepitoisuuksia (Paavola & Talja 2020, 4). Yhteensä 72 erilaista ja eri paikassa kasvanutta kasvista lähetettiin tutkimuksiin, joissa niistä mitattiin kadmiumin, lyijyn ja nitraatin pitoisuuksia. Tuloksia verrattiin EU:n asettamiin raja-arvoihin. Tulokset olivat hyviä, eikä merkittävänä pidettäviä pitoisuuksia löytynyt. Tutkimus osoittaa, että Helsingissä viljeleminen on turvallista ja siellä viljeltyjä kasviksia voi syödä huoletta. (Paavola & Talja 2020, 7–8.) Maaperän saasteista aiheutunut huoli voi siis usein olla turhaa. Ei kannata pelätä myöskään liikenteestä aiheutuvia saasteita, sillä ne eivät imeydy kasviin sisään vaan jäävät pölyksi kasvien pinnalle. Huuhtelemalla kasvikset hyvin voidaan niistä nauttia turvallisesti.

5 Johtopäätökset

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää mitkä asiat motivoivat 18–29-vuotiaita naisia harrastamaan kaupunkiviljelyä. Tutkimuksen tarkoitusta ja tutkimuskysymystä tarkennettiin lisäkysymyksillä. Lisäkysymykset pyrkivät parantamaan tutkimuksen hallittavuutta rajaamalla aihetta tarkemmin. Rajaukset liittyivät kaupunkiviljelyn tärkeimpiin motiiveihin, kokemuksiin asuinpaikkakunnan tarjoamien mahdollisuuksien vaikutuksesta viljelymotivaatioon sekä motiiveihin jatkaa kaupunkiviljelyn harrastamista.

Teoreettisessa viitekehyksessä käy ilmi asiantuntijoiden antamia syitä nuorten kaupunkiviljelyn harrastamiselle. Lisäksi tutkittiin aikaisempien aiheesta tehtyjen tutkimusten tuloksia. Opinnäytetyön tutkijan ennakko-odotus oli, että tärkein syy viljelylle olisi siitä saatava sato. Oletuksena oli myös, että vastauksissa nousevat esille viljelyn ekologisuus, yhteisöllisyys ja positiivinen vaikutus terveydelle.

Tutkimuksen taustatietoja kartoittavasta kyselystä käy ilmi, että kyselyyn vastanneista nuorin on 20-vuotias. Aivan nuorimpia kohderyhmään kuuluvia naisia ei siis onnistuttu tavoittamaan. Tämän vuoksi tulokset on raportoitu muodossa 20–29-vuotiaat. Taustatietoja kartoittavasta kyselystä kävi

ilmi, että suurin osa vastaajista asuu isoilla paikkakunnilla ja on harrastanut viljelyä 1–3 vuotta. Suosituinta oli harrastaa viljelyä kotona sisällä, parvekkeella sekä pihalla. Myös joka kolmas vastasi viljelevänsä viljelypalstalla. Viljelyn tavoista suosituin oli ruukkuviljely. Myös lavakauluksissa viljely ja avomaaviljely oli suosittua.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että 20–29-vuotiaiden naisten viisi useimmin mainittua syytä kaupunkiviljelyn harrastamiselle olivat siitä saatava sato, mukava harrastus, terapeuttisuus, yhteisöllisyys ja taloudellisuus. Etenkin sadon kuvailemisessa käytetyt adjektiivit ilmentävät nuorille naisille tärkeitä arvoja, kuten ekologisuutta, terveellisyyttä sekä alkuperän tuntemista. Kuten aiemmissa kaupunkiviljelyn motiiveja käsittelevissä tutkimuksissa on huomattu, myös tämä tutkimus tuotti kuitenkin monipuolisesti erilaisia syitä kaupunkiviljelyn harrastamiselle. Suosituimmat syyt vastaavat kuitenkin melko hyvin aiheesta tehtyjä aiempia tutkimuksia, joita esiteltiin opinnäytetyön tietopörustassa.

Tutkimuksen lisäkysymys liittyi asuinpaikkakunnan tarjoamiin kaupunkiviljelyn mahdollisuuksiin. Tutkimuksessa haluttiin siis selvittää, voisiko asuinpaikkakunta vaikuttaa vastaajien kaupunkiviljelyn motivaatioon nostavasti tai alentavasti. Vastauksia saatiin 12 kyselyyn osallistuneelta. Eniten kehitettävää löydettiin viljelymahdollisuuksien lisäämisessä ja niiden kehittämisessä. Viljelyalaa kaivattiin lisää viljelypalstojen tai viljelylaarien muodossa. Jo olemassa oleviin palveluihin kaivattiin parannusta. Viljelyalan ja palveluiden kehittämisellä voitaisiin kasvattaa vastaajien viljelymotivaatiota. Asuinpaikkakunnille annettiin myös kehuja viljelypalstojen maltillisista vuokrista, jotka edullisuudellaan kannustavat harrastamaan viljelyä.

Kolmas lisäkysymys käsitteli syitä, jotka saavat 20–29-vuotiaat jatkamaan kaupunkiviljelyn harrastamista kasvukaudesta toiseen. Tutkimuksessa selvitettiin, mitkä saa naiset jatkamaan viljelyharrastusta, mikä voisi kasvattaa viljelymotivaatiota entisestään ja lisäksi onko heillä viljelyyn liittyviä huolenaiheita. Useimmin mainitut syyt harrastuksen jatkamiselle olivat sato ja itsensä kehittämisen mahdollisuus. Viljelymotivaatiota voisi kasvattaa eniten viljelyalan lisääminen ja viljelijään itseensä liittyvät syyt, kuten taitojen kehittäminen. Huolia heräsi lähinnä saasteista, ilkevälistä ja tuholaisista. Tuore tutkimus Helsingissä kasvatetuista kasviksista kuitenkin osoittaa, että saasteiden vaikutukset viljelyssä eivät ainakaan Helsingin alueella ole merkittävät.

6 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Verkkokyselyä suunnitellessa opinnäytetyön tutkija perehtyi tietosuojaan ja henkilötietojen käsittelyyn. Opinnäytetyössä ei kerätty henkilötietoja, vaan tutkimus suoritettiin anonymina kyselynä. Tutkijan päätöksestä myös vastaajien antamia taustatietoja muutettiin anonymiteetin säilyttämiseksi. Esimerkiksi asuinpaikkakunnista ei puhuttu nimillä, vaan ne ilmoitettiin tuloksissa asukasluvun perusteella. Näin säilytettiin myös pienemmillä paikkakunnilla asuvien anonymiteetti. Opinnäytetyön tutkija oli ainut, jolla oli pääsy tutkimustuloksiin. Vastaajilta saatu tutkimusaineisto hävitetään opinnäytetyöntyön hyväksymisen jälkeen. Kun ajatellaan tutkimuksen eettisyyttä laajemmin, tarkoittaa se tutkittaviin kohdistuvan eettisen näkökulman lisäksi myös toimimista ympäristön kannalta vastuullisesti. Tutkimuksen eettisyys näkyy myös sen kestävästä kehityksestä edistävissä aiheissa.

Tutkimuksen luotettavuutta arvioidessa mietitään sen reliabiliteettia ja validiteettia. Reliabiliteetista puhutaan silloin, kun mietitään, tuottaisiko uudelleen suoritettu tutkimus samanlaiset tulokset. (Kananen 2015, 343.) Toisaalta kvalitatiivisessa tutkimuksessa myös tutkija on suuressa osassa vastausten tarkastelussa, sillä ihmiset tulkitsevat vastauksia usein eri tavalla. Näin ollen laadullisen tutkimuksen reliabiliteettia voi olla hankala määritellä. Reliabiliteettia pyrittiin parantamaan käsittelemällä ja koodaamalla tutkimustuloksia tarkoin. Mainintoja vertaamalla ja laskemalla voitiin parantaa tutkimuksen luotettavuutta, sillä näin voitiin osoittaa, etteivät ne olleet tutkijan itse keksimiä.

Validiteetista puhuttaessa arvioidaan, onko tutkimuksessa tutkittu sitä mitä oli tarkoituskin (Kananen 2015, 343). Validiteetti voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen validiteettiin. Sisäinen kuvastaa syy-seuraussuhdetta ja ulkoinen sitä, kuinka yleistettävissä tulokset ovat käytännössä kohderyhmän sisällä. (Kananen 2015, 347). Esimerkiksi tässä tutkimuksessa tarkastelemalla 18–29-vuotiaiden naisten motiiveja kaupunkiviljelylle ja vertailemalla niitä toiseen samantyyppiseen otokseen, voidaan verrata tutkimuksen ulkoista validiteettia. Ulkoinen validiteetti on onnistunut, kun otos on valittu oikein ja tulokset yleistettävissä käytännön elämässä tutkimuksen otosta vastaavassa ryhmässä.

Teoreettisen viitekehyksen osalta luotettavuutta pyrittiin kasvattamaan valitsemalla monipuolisesti erilaisia ja laadukkaita lähteitä, jotka merkittiin tekstiin huolellisesti raportointiohjeiden mukaisesti. Tiedonhaussa käytettiin erilaisia teemaan liittyviä teoksia sekä tieteellisiä artikkeleita. Kansainvälistä aineistoa on käytetty lähdekriittisesti. Aineistoksi pyrittiin valitsemaan kaupunkiviljelyn ja motiivien osalta ajantasaista tietoa ilmiön melko nopean muuttuvuuden vuoksi. Uutisia ja muita vähemmän laadukkaita lähteitä käytettiin pääosin ihmisten mielipiteiden ja tekojen kuvaamisessa, ei teoriapohjan laatimisessa. Vähemmän laadukkaista lähteistä tarkasteltiin kirjoittajan tai lähteessä esiintyvän asiantuntevuutta. Verkkokyselyn kysymykset laadittiin teorian ja tutkimuskysymysten pohjalta. Vaikka nuorten aikuisten viljelyn motiiveista löytyi vain vähän aiempaa tutkimustietoa, jouduttiin yksi suomalainen tutkimuslähde hylkäämään kokonaan sen kaupallisen tilaajan vuoksi.

Tutkimuksen validiteettia pyrittiin parantamaan verkkokyselyn ensimmäisellä kysymyksellä, joka varmisti tutkittavalta, kuuluuko hän varmasti kohderyhmään. Kysymys karsi tutkittavasta joukosta ne, jotka ohittivat kyselyn alussa olevan esittelytekstin. Toisaalta verkossa kuka vaan voi esittää ketä vain ja merkata kuuluvansa kohderyhmään, vaikka todellisuudessa on sen ulkopuolella. Tutkimuksen vastaajaraportista kuitenkin huomataan, että muutama vastaaja karsiutui tutkimuksesta ensimmäisen kysymyksen vuoksi. Luotettavuus siis parantui varmistavan kysymyksen avulla, sillä kohderyhmän ulkopuolella olevat vastaajat eivät päässeet otokseen mukaan.

Yleisesti voidaan todeta verkkokyselyn taustatietoja kartoittavan osion lisäävän myös tutkimuksen luotettavuutta. Taustatietoja keräämällä saatiin luotettava kuva tutkittavasta otoksesta ja se auttoi ymmärtämään laadullisen osion vastauksia paremmin. Taustatietoja kartoittava osa esimerkiksi paljasti tutkimuksesta sen, ettei nuorimpia kohderyhmään haluttuja tavoitettu. Ilman taustatietojen kysymistä olisi otoksesta muodostunut valheellinen kuva, jos oletuksena olisi ollut, että vastauksia on saatu kaikista ikäluokista.

Kysely jaettiin Facebookin Lavakaulusviljely-ryhmään, joka voi vaikuttaa tutkimuksen lavakaulusviljelyn suosioon kaupunkiviljelyn tapana. Näin ei kuitenkaan voida väittää varmaksi, sillä kyselyssä ei kysytty tutkittavalta mitä kautta hän on kyselyyn saapunut. Tutkimustulosta voi selittää myös viime aikoina nähty lavakauluksien yleinen suosio viljelytarkoituksessa. Lisäksi tutkija on havainnoi-

nut Lavakaulusviljely-ryhmää jo pidemmän aikaa ja todennut siellä olevan paljon myös yleisesti viljelyyn liittyvää keskustelua. Kyselyn jakamisella Lavakaulusviljely-ryhmässä tavoiteltiin edustavaa otosta, eikä sen vuoksi nähty tarvetta määritellä käsitteitä verkkokyselyssä. Edustavuutta kuvaa se, että ryhmään liittyneet jäsenet ovat varmasti kiinnostuneita viljelystä. Heillä on siis tärkeää tietoa ja kokemusta aiheesta sekä mahdollisesti kiinnostusta vastata kyselyyn saadakseen oman äänensä ja mielipiteensä kuuluviin.

Myös saatujen vastauksien määrä vaikuttaa validiteettiin. Tutkimuksen pienehkö otos ja nuorimpien vastaajien kato alentavat tutkimuksen luotettavuutta. Suurempi vastaajamäärä olisi siis parantanut tutkimuksen validiteettia.

7 Pohdinta

Tutkimuksen tavoite oli saada ajantasaista ja tarkempaa tietopohjaa kaupunkiviljelyn motiiveista 18–29-vuotiaiden naisten näkökulmasta. Tutkimukseen vastasi 31 kaupunkiviljelyä harrastavaa kohderyhmään kuuluvaa naista. Tutkimuksen nuorin vastaaja oli 20-vuotias, joten tältä osin kaikkia kohderyhmään kuuluvia ei tavoitettu. Tutkimustuloksia on sinänsä hankala verrata aiempiin, koska saatavilla ei ole opinnäytetyön kohderyhmää vastaavaa kohdistettua tutkimustietoa. Tutkimus vastaa siis suurilta osin sen tavoitetta, eli se tarjoaa uutta ja ajantasaista tietoa kaupunkiviljelyn motiiveista nuorten 20–29-vuotiaiden naisten näkökulmasta. Tutkimustulokset vaikuttavat kuitenkin pääosin vastaavan aikaisempia laajemmän kohderyhmän kaupunkiviljelyn motiiveihin liittyviä tutkimustuloksia. Satoa arvostettiin kaupunkiviljelyn motiivina eniten. Myös terveydelliset syyt, taloudellisuus ja yhteisöllisyys on noussut esille aiemmissa tutkimuksissa. Tämän tutkimuksen tuloksissa yhteisöllisyys eroaa kuitenkin aiemmista tutkimuksista sen tarkoittaessa lähinnä perheen ja ystävien kanssa viljelyä, ei niinkään yhteisöviljelmää. Parantaakseen kaupunkiviljelymotivaatiota, tulisi nuorille olla tarjolla enemmän mahdollisuuksia viljelyalan laajentamiseen. Tutkimuksen perusteella halua kasvatukseen löytyisi, mutta tiloja sen isompimuotoiselle toteutukselle ei.

Jotta tutkimuksella olisi saatu vieläkin tarkempaa ja ajantasaista tietoa esimerkiksi koronaviruksen vaikutuksesta kaupunkiviljelyyn, olisi ollut hyvä järjestää osalle tutkittavista verkkokyselyn lisäksi myös erillinen henkilökohtainen haastattelu. Tutkimustapaan vaikutti kuitenkin osittain tutkijan

pelko omasta taloudesta koronaviruksen vuoksi, sillä päätoimisella opiskelijalla ei lomautustilanteessa ole oikeutta työttömyyskorvaukseen, ja siitä tehty poikkeus lakiin oli vanhentumassa. Verkkokysely nähtiin tilanteeseen sopivana vaihtoehtona, mutta ilman pahentuvaa koronatilannetta tutkimuksen suunnittelu-aikaa olisi varmasti ollut käytettävissä enemmän.

Jatkotutkimuksia voisi lähteä suorittamaan paikallisella tasolla. Asuinpaikkakunnat voisivat kartoittaa omien asukkaidensa toiveita kaupunkiviljelyyn liittyen. Myös alan toimijat voisivat uusilla palveluillaan vastata kasvavaan viljelyalan kysyntään. Tutkijalle heräsi mielenkiintoinen jatkotutkimusidea, jossa kaupungit voisivat kartoittaa omien nuorten aikuisten asukkaidensa toiveita kaupunkiviljelyn mahdollistamiseksi. Koska nuoret tuntuvat tutkimuksen perusteella kaipaavan enemmän viljelyalaa, viljelyyn liittyvää opetusta, pienimuotoista omavaraisuutta sekä viljelykavereita, voisiko kaupunki tarjota palvelua näihin kaikkeen? Kaupunki voisi riittävän kysynnän perusteella toteuttaa hankkeen, jossa tarjoamalla nuorille viljelypaikan, välineet ja opetusta, pääsisivät nuoret nauttimaan yhteisöllisestä viljelemisestä edullisesti. Vastineeksi nuoret voisivat tuottaa nuoriin vetoavaa sisältöä kaupungin sosiaalisen median kanaviin tai kertoa kokemuksistaan paikallislehdissä tai -mediassa. Jakamalla neuvoja voitaisiin vastata edelleen kaivattuun viljelyn opetuksen tarpeeseen. Viljelymahdollisuuden tarjoaminen ja kaupunkiviljelyn markkinoiminen sekä uutisointi voisi vastaavasti parantaa kaupungin imagoa kestäväen kehityksen näkökulmasta.

Lähteet

Allaway, Z. 2017. Syötävän herkullinen sisäpuutarha. Jyväskylä: Docendo.

Armstrong, D. 2000. A survey of community gardens in upstate New York: Implications for health promotion and community development. *Health & Place*, 6, 319–327. Viitattu 28.1.2021. <https://nccommunitygardens.ces.ncsu.edu/wp-content/uploads/2014/02/researchArmstrongSurveyNYHealthCommunityDevelopment.pdf?fwd=no>.

Asikainen, E. & Viskari, E-L. 2016. Kaupunkiviljely kokeiluna ja liiketoimintana. *Alue ja ympäristö*, 45, 2, 70–74. Viitattu 20.4.2021. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/134388/Asikainen_Viskari.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Boijer, K. 2009. Lontoo Lontoo. *Voima*, 6, 29. Viitattu 10.12.2020. http://www.goodatmagic.com/ggmedia/gg_VoimaJun09.pdf.

Brannen, J. 2016. *Mixing methods: qualitative and quantitative research*. London: Routledge. Viitattu 14.4.2021. <https://janet.finna.fi>, ProQuest Ebook Central.

Caplin, A. 2007. *New kitchen garden: organic gardening and cooking with herbs, vegetables and fruit*. Lontoo: Ryland Peters & Small.

Carman, T. 2021. Subway's tuna is not tuna, but a 'mixture of various concoctions,' a lawsuit alleges. *Uutinen The Washington Post* -lehden [www-sivuilla](http://www.sivuilla) 27.1.2021. Viitattu 2.2.2021. <https://www.washingtonpost.com/food/2021/01/27/subway-tuna-lawsuit/>.

Dodo ry. N.d. Tietoa Dodo ry:n toiminnasta. Viitattu 23.9.2020. <https://dodo.org/yhdistys/>.

Dufva, M. 2020. What are megatrends? Artikkelin Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran [www-sivuilla](http://www.sivuilla) 6.3.2020. Viitattu 12.4.2021. <https://www.sitra.fi/en/articles/what-are-megatrends/>.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino. Viitattu 15.4.2021. <https://janet.finna.fi>, Elliblibrary.

Events. N.d. Tietoa Slow Food Helsingin toiminnasta. Viitattu 23.9.2020. <https://slowfoodhelsinki.org/events/>.

Finley, R. 2013. A guerrilla gardener in South Central LA. Video. TED talk -konferenssipuhe. Julkaistu helmikuussa 2013. Viitattu 14.4.2021. https://www.ted.com/talks/ron_finley_a_guerrilla_gardener_in_south_central_la.

Haapalahti, H., Lehtonen, S. & Tuisku, T. 2015. *Lavatarhuri*. Helsinki: Tammi.

Haluatko oman viljelypalstan? Näin sellaisen saa. 2020. Artikkelin Kotilieden [www-sivuilla](http://www.sivuilla) 7.6.2020. Viitattu 4.12.2020. <https://kotiliesi.fi/koti/puutarha/haaveissa-oma-viljelypalsta-nain-sellaisen-saa/>.

Helsinki's Secret Garden. N.d. Secret Gardenin Facebook-sivut. Viitattu 23.9.2020. <https://www.facebook.com/pg/SecretGardenHelsinki/about/>.

Hesse-Biber, S. & Johnson, B. R. 2015. The Oxford handbook of multimethod and mixed methods research inquiry. New York: Oxford University Press. Viitattu 14.4.2021. <https://janet.finna.fi>, ProQuest Ebook Central.

Hortoilu on hyvän olon lähde. N.d. Suomen vanhin villiyrttisivusto. Viitattu 16.11.2020. <https://hortoilu.fi/hortoilu-ja-horta/>.

Huhtala, H. 2009. Kukkiva vallankumous. Voima, 6, 28. Viitattu 10.12.2020. http://www.goodatmagic.com/ggmedia/gg_VoimaJun09.pdf.

Jokamiehen oikeudet. 2020. Ympäristöministeriön julkaisu. Viitattu 16.11.2020. [https://www.ym-paristo.fi/fi-FI/Luonto/Jokamiehen oikeudet\(16989\)](https://www.ym-paristo.fi/fi-FI/Luonto/Jokamiehen oikeudet(16989)).

Kalasatama – pienpalstoja asfalttikentällä. N.d. Kaupunkiviljely.fi. Viitattu 23.9.2020. <https://kaupunkiviljely.fi/kaupunkiviljelmat/kalasatama/>.

Kananen, J. 2014. Verkkotutkimus opinnäytetyönä: laadullisen ja määrällisen verkkotutkimuksen opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 26.1.2021. <https://janet.finna.fi>, Booky.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas: näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 15.4.2021. <https://janet.finna.fi>, Booky.

Karanja, N. & Njenga, M. 2011. Maataloutta kaupungeissa. Julkaisussa Maailman tila 2011 - Kuinka maailma ruokitaan. Worldwatch-Instituutti. Toim. L. Starke. Helsinki: Gaudeamus, 149–157.

Karhula, M. & Veijola, H. 2018. Sulkuranta. Jyväskylä: Sulkurannan siirtolapuutarhayhdistys.

Kaupunkilaisten oma pelto. N.d. Tietoa kumppanuusmaataloustoiminnasta. Viitattu 15.11.2020. <https://www.omapelto.fi/tietoa-meista>.

Kaupunkiviljely toi ympäristöpalkinnon. 2011. Uutinen Ylen www-sivuilla 3.11.2011. Viitattu 23.9.2020. <https://yle.fi/uutiset/3-5447316>.

Kiinnostus puutarhahoitoon kasvaa. 2019. Tiedote Puutarhaliiton www-sivuilla 4.4.2019. Viitattu 30.4.2021. <https://www.puutarhaliitto.fi/kiinnostus-puutarhahoitoon-kasvaa/>.

Kontkanen, M. 2013. Kaupunkiviljely. Vantaa: ProAgria Keskusten Liitto.

Koskinen, J. 2017. Kansalaisaktiivisuutta, osallistamista vai harrastustoimintaa? Vertaileva tapaus-tutkimus kaupunkiviljelystä. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto, kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelma. Viitattu 28.1.2021. <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/143583/KoskinenJohanna.pdf?sequence=2&isAllowed=y>.

Kotilainen, V. 2020. Kaupungin omenatarha Jyväskylässä tyhjjeni puolella tunnissa talvilajeja myöten: "Ihmiset olivat niin onnellisia". Uutinen Ylen [www-sivuilla](http://www.sivuilla) 28.8.2020. Viitattu 25.10.2020. <https://yle.fi/uutiset/3-11515661>.

Kärkkäinen, A. 2014. Hyötykasveja puistoihin! Nettiartikkeli. Lastensuojelun keskusliiton erikoisaikakauslehti. Viitattu 25.10.2020. <https://lapsenmaailma.fi/teemat/kulttuuri/naposteltavaa-puistoista/>.

Laatikkoviljely. N.d. Turun kaupunki. Viitattu 9.3.2021. <https://www.turku.fi/laatikkoviljely>.

Lappalainen, T. 2012. Hortoile luonnosta lähiruokaa ilmaiseksi. Artikkelin Ylen [www-sivuilla](http://www.sivuilla) 12.9.2012. Päivitetty 26.6.2014. Viitattu 16.11.2020. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2012/09/12/hortoile-luonnosta-lahiruokaa-ilmaiseksi>.

Lappé, A. 2011. Ilmastokriisi ruokalautasella. Julkaisussa Maailman tila 2011 - Kuinka maailma ruokitaan. Worldwatch-Instituutti. Toim. L. Starke. Helsinki: Gaudeamus, 130–134.

Leinonen, L. 2016. Viljelypalstoille jonotetaan – "Halutaan kokea, kuinka omalla työllä tulee ruoka pöytään". Uutinen Ylen [www-sivuilla](http://www.sivuilla) 23.8.2016. Viitattu 4.12.2020. <https://yle.fi/uutiset/3-9098054>.

Martens, K. 2002. Mission Impossible? Defining Nongovernmental Organizations. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 13, 3, 271–285. Viitattu 2.5.2021. <https://www.sociedadnacion.cl/wp-content/uploads/2015/06/Martens-K.-2002.-Mission-Impossible.-Defining-Nongovernmental-Organizations.pdf>.

Mikä kaupunkiviljely? N.d. Tietoa kaupunkiviljelystä Kaupunkiviljely.fi-sivustolla. Viitattu 20.9.2020. <https://kaupunkiviljely.fi/miksi/mika-kaupunkiviljely/>.

Mistä kaikki alkoi? N.d. Suomen Siirtolapuutarhaliitto. Viitattu 20.9.2020. <https://www.siirtolapuutarhaliitto.fi/kaytannon-tietoa/historia/>.

Ohmer, M., Meadowcroft, P., Freed, K. & Lewis, E. 2009. Community Gardening and Community Development: Individual, Social and Community Benefits of a Community Conservation Program. *Journal of Community Practice*, 17, 4, 377–399. Viitattu 1.2.2021. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10705420903299961>.

Othman, N., Latip, R. A., Ariffin, M. H. & Mohamed, N. 2017. Expectancy in Urban Farming Engagement. *Environment-Behaviour Proceedings Journal*, 2, 6, 335–340. Viitattu 30.4.2021. https://www.researchgate.net/profile/Mohd-Ariffin-5/publication/320951948_Expectancy_in_Urban_Farming_Engagement/links/5c05df6e458515ae5444c400/Expectancy-in-Urban-Farming-Engagement.pdf.

Paakkinen, M. 2015. Ruokaosuuskunnan jäsenyyden vaikutukset kodin arkeen ja ruokatalouden hoitamiseen. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto, kotitalousopettajan koulutus, kotitaloustiede. Viitattu 15.11.2020. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/158118/GRADU_marittapaakkinen_FINAL_140915.pdf?sequence=2&isAllowed=y.

Paavola, T. & Talja, P. 2020. Kaupunkiviljeltyjen kasvien kemiallinen laatu 2019. Helsingin kaupunkiympäristön julkaisu. Viitattu 7.4.2021. <https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-12-20.pdf>.

Palojärvi, A. 2017. Kaupunkiviljely luo ruokaturvaa ja tulevaisuuden yrittäjyyttä. Luonnonvarakeskuksen blogi. Julkaistu 11.5.2017. Viitattu 21.4.2021. <https://www.luke.fi/blogi/kaupunkiviljely-luo-ruokaturvaa-ja-tulevaisuuden-yrittajyytta/>.

Pennanen, R. 2020. Kasvun ihme ja multaiset sormet houkuttavat – puutarhuri: "Kaupungistuneella sukupolvella on intoa, vaikka kukaan ei olisi näyttänyt mallia". Uutinen Ylen [www-sivuilla](http://www.sivuilla) 8.5.2020. Viitattu 22.2.2021. <https://yle.fi/uutiset/3-11339507>.

Pourias, J., Aubry, C. & Duchemin, E. 2015. Is food a motivation for urban gardeners? Multifunctionality and the relative importance of the food function in urban collective gardens of Paris and Montreal. *Agriculture and Human Values*, 33, 2, 257–273. Viitattu 28.1.2021. <https://janet.finna.fi>, ProQuest Ebook Central.

Rosenberg, J. N.d. Satokartan tarina. Viitattu 25.10.2020. <https://satokartta.weebly.com/satokartan-tarina.html>.

Ruggeri, G., Mazzocchi, C. & Corsi, S. 2016. Urban Gardeners' Motivations in a Metropolitan City: The Case of Milan. *Sustainability*, 8, 11, 1099. Viitattu 28.1.2021. <https://janet.finna.fi>, MDPI Open Access Journals.

Ruokapuisto. N.d. Porin kaupunki. Viitattu 25.10.2020. <https://www.pori.fi/ruokapuisto>.

Sissipuutarhurit ovat arjen sankareita. 2012. Artikkelin Ylen [www-sivuilla](http://www.sivuilla) 30.5.2012. Viitattu 10.12.2020. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2012/05/30/sissipuutarhurit-ovat-arjen-sankareita>.

Soga, M., Gaston, K. & Yamaura, Y. 2017. Gardening is beneficial for health: A meta-analysis. *Preventive Medicine Reports*, 5, 92–99. Viitattu 15.3.2021. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2211335516301401>.

Suomen Arkkitehtiliiton kestävän kehityksen TunnustusPAANU Dodo:lle. 2010. Uutinen Ylen [www-sivuilla](http://www.sivuilla) 18.1.2010. Päivitetty 11.4.2012. Viitattu 23.9.2020. <https://yle.fi/uutiset/3-5492635>.

Survon omenatarha. N.d. Jyväskylän kaupunki. Viitattu 25.10.2020. <https://www.jyvaskyla.fi/ymparisto/viheralueet/tutustu-viheralueisiin/muut-viheralueet/survon-omenatarha>.

Tavi, V. 2013. Villiinny kaupunkiviljelijäksi: lähiruokaa tosi läheltä. Helsinki: Gummerus.

Torgovnick, K. 2013. No more citations for curbside veggies in Los Angeles. Uutinen TED talkin verkkosivuilla 16.8.2013. Viitattu 15.4.2021. <https://blog.ted.com/no-more-citations-for-curbside-veggies-in-los-angeles/>.

Ukkola, S. 2005. Kuokkavieraat Lontoon yössä. *Ilta-Sanomat* 22.4.2005. Viitattu 10.12.2020. http://www.goodatmagic.com/ggmedia/gg_iltasanomat22april05.pdf.

Vallinkoski, A. 2020. Sissiviljelyä ja siirtolapuutarhoja – myös nuoret ja kaupunkilaiset innostuivat viljelemään. Kotipuutarha levensi leipää. Artikkelin Helsingin yliopiston [www-sivuilla](https://www.helsinki.fi/fi/uutiset/elamantieteet/sissiviljelya-ja-siirtolapuutarhoja-myos-nuoret-ja-kaupunkilaiset-innostuivat-viljelemaan) 30.11.2020. Viitattu 7.2.2021. <https://www.helsinki.fi/fi/uutiset/elamantieteet/sissiviljelya-ja-siirtolapuutarhoja-myos-nuoret-ja-kaupunkilaiset-innostuivat-viljelemaan>.

Viljelypalstat. N.d. Jyväskylän kaupunki. Viitattu 4.12.2020. <https://www.jyvaskyla.fi/ymparisto/kaupunkiviljely/viljelypalstat>.

Walfridson, M. 1994. Ruukkupuutarha. Helsinki: Otava.

Willman, K. 2015. Yhteisöllisen kaupunkiviljelyn keholliset merkitykset. Alue ja ympäristö, 44, 2, 30–44. Viitattu 18.4.2021. https://www.ays.fi/alue-ja-ymparisto-lehti/arkisto/pdf/alue-jaymp_2015_2_s30-44.pdf.

Liitteet

Liite 1. Verkkokyselylomake

Kaupunkiviljelyn motiivit alle 30-vuotiailla naisilla

Hei, ja tervetuloa vastaamaan opinnäytetyöni tutkimuksen kyselyyn aiheesta "kaupunkiviljelyn motiivit alle 30-vuotiailla naisilla". Tutkimuksen kohdentamiseksi kysely on suunnattu kaupunkiviljelyä Suomessa harrastaville 18–29-vuotiaille naisille, kuuluthan siis tähän kohderyhmään. Kyselyyn vastaamiseen kuluu aikaa n. 10 minuuttia. Kyselyn vastauksia tullaan käsittelemään täysin anonymisti, eikä tutkimustuloksista voida selvittää yksittäisen vastaajan henkilöllisyyttä. Tämän tutkimuskyselyn vastauksia käytetään ainoastaan opinnäytetyöni tutkimusosuudessa, eikä niitä suoraan luovuteta muille tahoille. Opinnäytetyö julkaistaan verkossa keväällä 2021.

Kaupunkiviljelyn suosion kasvaessa olen erityisen kiinnostunut sen harrastajien motiiveista. Minkä vuoksi nuoret naiset kaupunkiviljelevät? Mikä saa heidät kasvattamaan ruokansa itse sen sijaan, että se hankittaisiin suoraan kaupasta?

Tarvitsisinkin Teiltä kaupunkiviljeleviltä nuorilta naisilta vastauksia, minkä vuoksi juuri Te kaupunkiviljelette?

Kiitos paljon käyttämästänne ajasta ja antamistanne vastauksista!

Mikäli kyselyn aikana herää kysymyksiä tai haluat antaa palautetta, niin minuun voi olla yhteydessä sähköpostitse:

Mirka Pietiläinen

K9285@student.jamk.fi

1. Oletko 18–29-vuotias nainen ja harrastat kaupunkiviljelyä Suomessa? *

- ☐ Kyllä
- ☐ En

2. Ikäsi vuosina? *

---

3. Millä paikkakunnalla asut? *

---

4. Kuinka kauan olet aktiivisesti harrastanut kaupunkiviljelyä?

Vastauksessa voit laskea yhdeksi vuodeksi kalenterivuoden, jonka aikana olet suurimman osan vuodesta harrastanut kaupunkiviljelyä. (esimerkiksi harrastettu viljelyä aikavälillä maaliskuu-syyskuu = 1 vuosi) *

- ☐ Alle vuoden
- ☐ 1-3 vuotta
- ☐ 4-6 vuotta
- ☐ 7-9 vuotta
- ☐ 10 vuotta tai enemmän

5. Missä harrastat kaupunkiviljelyä? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot. *

- ☐ Siirtolapuutarhassa
- ☐ Viljelypalstalla
- ☐ Kotona omassa pihassa
- ☐ Kotona parvekkeella
- ☐ Kotona sisällä
- ☐ Kotona katolla
- ☐ Osuuskunnan hallinnoimalla pellolla
- ☐ Yhteisöviljelmällä
- ☐ Joutomaalla tai sissiviljelmällä
- ☐ Muualla, missä?

6. Millä tavoin harrastat kaupunkiviljelyä? Voit valita kaikki sopivat vaihtoehdot. *

- ☐ Avomaaviljely
- ☐ Lavakaulusviljely
- ☐ Ruukkuviljely
- ☐ Viljelysäkki
- ☐ Hyödynnän kaupungin tai muiden tahojen viljelmiä Muu, mikä?

7. Mitkä ovat sinulle tärkeimmät syyt/motiivit harrastaa kaupunkiviljelyä?**Kerro enintään viisi (5) tärkeintä syytä. ***

8. Koetko kaupunkiviljelyn vaikuttavan mielialaasi ja yleiseen hyvinvointiisi: *

- ☐ Positiivisesti
- ☐ Negatiivisesti
- ☐ Sekä positiivisesti että negatiivisesti
- ☐ Ei muutosta
- ☐ En osaa sanoa

9. Lisäksi, millä tavalla koet kaupunkiviljelyn vaikuttavan mielialaasi ja hyvinvointiisi? Minkälainen vaikutus tällä on motivaatioosi viljelyharrastusta kohtaan? *

10. Koetko, että asuinpaikkakuntasi voisi vaikuttaa päätöksillä ja ratkaisuilla omaan kaupunkiviljelymotivaatioosi? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

11. Koska vastasit kyllä, minkälaiset ratkaisut kasvattaisivat tai alentaisivat motivaatiosi? *

12. Huolettaako sinua kaupunkiviljelyssä jokin, joka vaikuttaa alentavasti motivaatioosi? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

13. Koska vastasit kyllä, mikä kaupunkiviljelyssä huolettaa? *

14. Mikä motivoi sinua jatkamaan kaupunkiviljelyn harrastamista kasvukaudesta toiseen? *

15. Mitä pitäisi tapahtua, jotta motivaatiosi kasvaisi entisestään? *

16. Lopuksi voit vielä vastata omin sanoin, mikä saa juuri Sinut kasvattamaan ruokasi itse sen sijaan, että ostaisit sen kaupasta? *

--